

8. ČÍSLO / III. ROČNÍK

4,- Kč

19. ÚNOR 1995

VÁNOCE V ALMA-ATĚ

Naši misionáři vítají zástupce pravoslavné církve (fotografie k článku na str. 5)

Při setkání s diplomatickými zástupci u Vatikánu poděkoval papež za novoroční přání a vyslovil potěšení, že loni přibylo dalších deset představitelů států u Vatikánu, mezi nimiž je také Jihoafrická republika a Izrael.

Světla a stíny, které nás provázejí

„Osud velké lidské rodiny je nepochybně provázen mnoha úspěchy, ale také mnoha nezdary. Věřící vědí, že člověk byl stvořen k Božímu obrazu a je schopen konat dobro. Proto mám pro vás i pro vaše vlády slova sv. Pavla: *Nenechávej se přemoci zlem, ale přemáhěj zlo dobrem (Řím 12,21)!*“

Z Bosny a Hercegoviny, z Kavkazu a Čečenska je slyšet hlasy zoufalství a bolesti

Bohužel je slyšet ve světě mnoho výkřiků zoufalství a bolesti našich bratří, kteří strádají válkou, nespravedlností, porobou, bídou a opuštěností.

Blízko nás, v Bosně a Hercegovině pociťují stále na svém těle důsledky nelítostné války. I když je poslední příměr ještě vratké, mohlo by vést k obnovení vážných mírových jednání. Tváří v tvář tomuto dramatu, které je něco jako ztroskotání celé Evropy, nemohou zůstat neteční a neutrální ani obyčejní občané, ani odpovědní politikové. Jsou zde agresori a jsou zde oběti. Jsou hrubě porušována mezinárodní lidská práva. To všechno vyžaduje pádnou a soustředěnou reakci celého společenství národů. Nelze se spokojit s improvizovaným řešením, které zvyhodňuje tu či onu stranu. Nesmí se dojít k řešení, které by právně sanovalo výsledky dosažené pomocí zbraní. Znamenalo by to zradu civilizace a osudný precedens pro jiné části světa.

Konflikty, které propukly na Kavkazu a nejposledněji v Ruské federaci v Čečensku kladou mezinárodnímu společenství vážné otázky, jakými prostředky je možno zajistit soužití různých národů. Je nutno znovu zdůraznit, že vyjednávání, je-li to nutné i za podpory mezinárodních instancí, může být jedinou cestou k překonání překážek, které maří svornost v těchto etnických, náboženských a jazykových mozaikách, kde je nutno respektovat originalitu všech jednotlivých složek.

Žádám rozvinutí mezinárodní solidarity pro Afriku.

„Pro mnoho národů představuje násilí a nenávisť pokušení a cestu

k nejsnadnějšímu řešení.“ Svatý Otec pak připomněl Libérii, Somálsko, Jižní Súdán, Angolu, Rwandu, Burundi, Zaire a Alžírsko a pokračoval:

„Žádám, aby se rozvinulo úsilí mezinárodní solidarity, a to především proto, aby byli přivedeni k rozumu ti, kteří sahají po zbrani z důvodů rasy, touhy po moci nebo po prestiži. Dále aby se skoncovalo s nedůstojným obchodováním se zbraněmi, které pak dodávají odvahu těm, kteří spoléhají jedině na násilí. Konečně aby se přišlo s účinnou pomocí těm národům, které žijí v krajní nouzi. Velké obavy vyvolává skutečnost, že mezinárodní pomoc Africe v uplynulém roce silně poklesla. Přitom ze čtyřiceti nejchudších zemí světa je jich třicet v Africe.“

Úkoly demokracie v Latinské Americe

„Mezinárodní solidarita si musí být vědoma, že na začátku roku 1995 se svět jeví jakožto rozdělený na zóny bohaté a pokojné a na oblasti zubožené, ohrožované krizemi, bídou a konečně i válkou. Je to trvalá hrozba pro mír na celém světě.“

V Latinské Americe dosáhla demokracie určitých úspěchů. Přejeme Haitánům a Kubáncům příznivější podmínky pro rozvoj demokracie v jejich zemích, které byly již tak těžce zkoušeny. Tam, kde se projevuje ekonomický růst, jsou nutné ještě vhodné ekonomické reformy, které by odstranily bídu a nespravedlnost. Ony totiž jsou živnou půdou pro takové fenomény, jako je trh s drogami nebo kriminalita, a to je stejně podvatné jako více-
rejší vnitřní rozbroje a převraty.“

Asie a Oceánie si uvědomují svá specifika a své lidské možnosti

Svatý Otec ocenil ekonomický pokrok v těchto krajinách, ale upozornil na nebezpečí, aby se materiální růst neprosazoval na úkor lidských práv a legitimních lidských aspirací. Vzpomenul jmenovitě na Čínu a Vietnam a jejich ekonomickou a sociální obnovu. Pak dodal: „Zvláště pak myslím na syny a dcery katolické církve, kteří žijí v těchto krajinách a platí zde velkodušně svou daň víry, ačkoliv, bohužel, se nemohou těšit z takových podmínek, v nichž by mohli plně praktikovat svou víru.“

V dnešním provázaném světě ztrácí izolace svůj smysl

„Současný svět vyžaduje, aby dnes jednotlivé národy volky nevolky žily pospolu. Nicméně je nutné, aby se od soužití přešlo ke spolupráci. Izolace již nemá žádný smysl.“

Embargo, jakkoliv přesně právem vymezené, je nástrojem, kterého je nutno používat s krajní obezřetností. Je nástrojem nátlaku, který má přimět vlády, které porušují mezinárodní

právo, aby zrevidovaly své postupy a vrátily se k právu. Nicméně je to také nástroj síly, a jak ukazují některé současné zkušenosti, ukládá těžké strádání národům, kterých se týká. Dostávám často žádosti o pomoc od osob, které se staly obětí izolace a strádání. Chtěl bych připomenout všem diplomatům, že dříve, než se rozhodnou pro takovoto opatření, musí si uvědomit důsledky z humanitárního hlediska a zvážit, zda nevyvolávají zlo, kterému chtěli původně zabránit.“

V další části povzbudil všechny ty, kteří usilují o dořešení konfliktu na Blízkém Východě. S bolestí konstatoval, že pokračují střety a rozepře v zemi, kde se narodil před 2000 lety Pán Ježíš.

Mír se nepíše krví, ale rozvahou a srdcem

Zde připomněl papež Jižní Afriku, kde byla nalezena odvaha k všeobecným volbám a zvítězil duch dorozumění a kompromisu. Povzbudil také ty, kteří usilují o smír v Severním Irsku.

V závěru se obrátil na Organizaci spojených národů, která by se měla stát privilegovaným nástrojem pro šíření a zajištění míru. Ocenil podporu, která byla poskytnuta státům, které přešly od vlády jedné strany k demokracii.

Rekl: „Respektování lidských práv, nezbytnost demokracie a zachovávání zákonů jsou základem, na kterém musí stát tento nesmírně komplikovaný svět, jehož přežití závisí od toho, zda autentickým cílem veškeré politiky bude uznání místa, které náleží člověku jako lidské osobnosti.“

Na Káhírské konferenci bránil Svatý stolec člověka

„Tváří v tvář pokušení redukovat lidskou osobnost v oblasti tak závažné jako je život a lidská solidarita, plnil Svatý stolec svou povinnost a dovolával se svědomí odpovědných činitelů, kteří chtějí vnutit celému lidstvu své představy o životním způsobu, který je vlastní jen určité menšině. Pavel VI. řekl: *•Běda tomu, kdo vztáhne ruku na člověka. Lidský život je posvátný již od mateřského lůna. Člověk se rodí obdařen tou nebezpečnou, ale božskou výsadou svobody, kterou je možno vychovávat, ale která je nedotknutelná. Člověk se rodí jako samostatná osobnost, ale potřebuje vhodné sociální prostředí. Má rozum a vůli, je určen pro dobro, ale je schopen i zla a hříchu. Rodí se pro pravdu, pro lásku.*“

V závěru Svatý otec řekl: „Z celého srdce si přeji, abychom prohlubovali svou spolupráci a vytvářeli klima bratrství a důvěry mezi lidmi a mezi národy a připravili svět, který by byl důstojným přibýtkem lidí pod Boží ochranou.“

L'Osservatore Romano, Suppl. settim. 2(2741), překlad L. Štula

MYŠLENKA NA NEDĚLI

PRAVÁ LÁSKA

Bud'te milosrdní, jako je milosrdný váš Otec. On je dobrý k nevděčným a zlým. (Lk 6,36)

Nadešel opět čas, kdy se můžeš vrátit mezi Ježíšovy posluchače. Těm, kteří jsou připraveni mu naslouchat, chce sdělit krásné tajemství. Otevři své srdce jeho slovům. Jsou to slova života. Připrav se prosbou, kterou se dnes modlí církve na celém světě: *Bože, dej nám správné poznání a pohni naši vůli, abys našel zalíbení v našich slovech a skutcích.*

Bůh chce nacházet zalíbení v tvých skutcích, aby ti mohl dát podíl na své blaženosti. Chce tě totiž naučit žít tak, abys smýšlel a jednal jako On. Proto poslal svého Syna, aby nám to řekl. Umíš si představit vzácnější dar?

Milujte své nepřátele, bud'te k nim dobří a laskaví, zehnejte jim, modlete se za ně.

Je možno ještě dnes přijmout taková slova? Koho to oslovuje v tomto světě, jehož hybnou silou je chamtivost, nevraživost a nenávisť? Ježíš se obrací ke všem, kteří jsou ochotni mu naslouchat. Ale z Ježíšových úst to nezní jako příkaz, spíše jako prosba či rada. Chce tě naučit skutečné, pravé lásce. Přišel ti svěřit tajemství o tom, jakým způsobem miluje Otec jeho i tvůj.

Je třeba vrátit lásce pravé rozměry. Lidé lásku nevyneleli. Lidé o ní mnoho mluví. Ale ve skutečnosti lásku zdeformovali a zkarikovali. Skutečná láska se zrodila v hloubi Božího srdce. Zamilovala si nás ještě dříve, než jsme existovali. A ještě více si nás zamilovala, když jsme se od něho odvrátili. Byli jsme jeho nepřáteli, a On přišel, aby nám vrátil lásku. Jeho láska se zdokonalila naší zlobou. Našel zalíbení v tom, že se může nad námi smilovat. Půjde za naplněním své lásky až do krajnosti. Lidé zanedlouho budou moci zabít jeho, nikoliv však jeho lásku: bude své vrahy omlouvat a prosit Otce, aby jim odpustil. Cím by bylo jeho poslání, kdyby přišel jen za těmi, kteří jej milují a ctí?

Když tě nyní vyzývá, abys miloval své nepřátele, nabízí tvému srdci tu svoji nezkalenou, nezištnou božskou lásku. Milujeme-li jen ty, kteří nás milují, do naší lásky se snadno vloudí sobectví. Prožíváme příjemnost, a myslíme si, že milujeme. Láska nežije z toho, co přijímá, ale z toho, co dává. Nejvíce můžeš dát tomu, kdo nejvíce potřebuje.

Když jsme se odvrátili od Boha, neublížili jsme Jemu, ale sobě. Ocitli jsme se v té nejvyšší nouzi. A tak aniž jsme to chtěli nebo tušili, otevřeli jsme tím naplno stavidla Boží dobrotě. Naše nepřítelství vytvořilo nový prostor pro jeho lásku a On nám vrátil možnost, abychom jej napodo-

bovali právě v tom nejkrásnějším, co pro nás vykonal.

Rozpomeň se nyní na všechny ty, kteří ti křivdí, ubližují, kteří tě třeba i nenávidí a způsobují ti mnoho zlého. Tvá přirozenost se možná ještě vzpouzí, ale začni se na ně dívat Božíma očima. Představ je všechny Ježíši a uvidíš, jak nesmírně je miluje. Oni všichni se ocitli v krajní nouzi a nabízí se ti tak příležitost, abys je obdaroval dobrotou svého srdce. Copak to není obrovský dar, že můžeš být tak milosrdný, jak je milosrdný Bůh, *nést podobnost s tím, který je z nebe?* (1 Kor 15,49)

Svěř se Ježíši se všemi utrpěnými ranami, křivdami, přikročimi a nevděčnostmi, které ti působí bolest a které tě pobuňují. Rád tě připojí k těm, kterým pomohl svou uzdravující silou. On nepřišel, aby ti ukládal nespílitelné úkoly. Chce ti *dát do klína dobrou míru, natřesenou, vrchovatou míru svého pokoje a blaženosti.* Nebraň se!

Až okusíš to hluboké štěstí nezištné lásky, která tě přibližuje k Božímu srdci, budeš tuto lásku cenit nade všechny statky.

Budou tě mít možná za blázna.

Může být větší bláznovství lásky než to, které nám o sobě a na nás zjevil náš Bůh?

Bratr Amadeus

Na okraj úvah bratra Amadea RADOSTNÁ SETKÁNÍ

Mistře, kde bydlíš? tázali se dva učedníci překvapení a oblaženi prvním setkáním Ježíšem. Mistr jim odpovéděl: Pojd'te a vizte.

Smyslem těchto úvah je uvést tě do Mistrova obydlí cestou rozjímání. Rozjímání je šťastným setkáním, při kterém tvor, uchvácený tím, že našel Syna Božího v lidské podobě, volá: Vezmi mě s sebou, uveď mě k sobě. Ukaž mi něco jiného, než co jsem vídal až dosud, řekni mi něco jiného, než co slýchávám každý den. - A Ježíš praví dnes jako kdysi: *Pojd' a viz!*

Je třeba dokazovat, že rozjímání je užitečné? Dítě potřebuje otce, slepec potřebuje vůdce, přítel přítele, slabý silného, člověk potřebuje Boha. A rozjímání dává člověku Boha, dává Silného slabému, Přítele příteli, Vůdce slepci, Otce dítěti.

Když nám Bůh dal svého Syna,

dal nám všechno. Rozjímání nám pomáhá znovu nalézt Syna Božího. On je stále tázal, stále žije a stále koná divy. Rozjímání nás uvádí na svatá místa, kde se Syn Boží důvěrně stýkal s lidmi. Pomáhá nám kráčet v jeho stopách; staví nás mezi jeho posluchače; pomáhá nám chápat smysl jeho slov; zprostředkuje nám důvěrný rozhovor s ním. Evangelium je země, v níž se setkáváme s Bohem. Budeš-li v rozjímání vytrvale hledat Pána, najdeš štěstí.

Ale jak se má rozjímat a podle jaké metody? Na tu otázku se těžko odpovídá. Je to asi jako kdyby se někdo tázal: Jak to mám dělat, abych dýchal? Cím méně se na to myslí, tím lépe se to dělá. Ne že bychom se vůbec nemuseli starat o metodu. Ale musíme pamatovat, že metoda je toliko prostředek a nic více. Prostředku užíváme tím lépe, čím více pozornosti věnuje cíli, o který usilujeme.

Taž se těch zástupů, které se sbíhají se všech stran na galilejských a judských cestách při první zprávě o příchodu Ježíšově. Jdou vstříc Ježíši. Jistě bys je uvedl do rozpaků otázkou, podle které metody to dělají. Nevědí, co je metoda, a přece jednájí správně.

Jejich metoda záleží v živé víře v toho, jehož hledají, v radosti, že je u nich, ve vůli, mít prospěch z jeho návštěvy. Vzniká v nich sama sebou pod vlivem bolestného pocitu ubohosti a bídy, z nichž touží být vytrženi, pod tíží chyb, kterých chtějí být zbaveni, v naději na dobrodiní, kterého se jí dostane.

Setník volá: *Nejsem hoden.* Žena nevyčísitelně chorá si šeptá: *Dotknu-li se jen jeho roucha, budu uzdravena.* *Smiluj se nade mnou,* prosí žena kananejská. A malomocný praví: *Chceš-li, můžeš.* Magdaléna neříká nic, Petr pláče, Marta si stěžuje. Všichni věří, doufají, trpí, dívají se, ☉

☛ chtějí. Přítomnost Páně ovládá jejich myšlenky a řídí jejich kroky. Víc k úspěchu není třeba.

Do předpisů se to těžko vměstnává. Jednej jako oni a podaří se ti to jako jim. Anebo lépe, učiň se jedním z nich a jdi s nimi. Jsou to lidé chudí, ale Ježíš se zjevuje chudině. Jsou většinou nevzdělání. Co však je věda učenečným proti věčné Moudrosti? Odlož všechnu neskromnou vědu a všechnu kastovníckou pýchu.

Mistr praví: *Pojďte a vizte*. Pospěš si tedy k jeho domu. Je pravda, že viditelné se stalo neviditelným, ale skutečnost je vždy skutečností, ať se halí do jakéhokoliv zevnějšku. Ježíš je vždy mezi námi. Dům, který otevřel učedníkům, není prázdný. Je dosud útulnou svatyní, kde se ti Ježíš dává, kde se staneš účastníkem světla a radostí jako ti, kteří tě předešli.

Metodou těchto textů je pomáhat hledat a nalézt Ježíše. Děje se to tím, že napovídá myšlenky, city a úkony, které mají umožnit dosažení vytčeného cíle. Abychom jej lépe poznali, vroucněji milovali, věrněji následovali. Množství předkládaných myšlenek tě nesmí uvádět do rozpaků, ani ti překážet. Ber je jako prostřený stůl, kde si můžeš vybrat, co ti právě chutná a nemusíš litovat, že nemůžeš sníst všechno. Není nutné text vyčerpat ihned úplně. Chce tvou pozornost soustředit na některou událost. Pomáhá ti, aby ses k ní přidružil a vnikl do ní. Pomocí Ducha Svatého rozlišuješ, co se děje. Pozoruješ osoby, posloucháš, co se mluví, dáváš pozor na to, co se činí. Čerpáš ze všeho, co objevuješ v Ježíši a kolem něho. Přemýšlíš, modlíš se, vzdáváš Bohu úctu, prosíš jej, klaníš se.

Šli tedy a uzřeli. Uzřeli takovou krásu, okusili tolik novoty a sladkosti, že jeden z nich běžel vyhledat bratra, aby jej také přivedl k Ježíši. Řekl mu: *Nalezli jsme Mesíáše*.

Porozuměl jsi? Nalezli jsme. Hledali jsme, našli jsme. Hledali jsme světlo, žádali jsme osvícení v pochybnostech, potřebovali jsme odvahu, chtěli jsme se polepšit - našli jsme. Nalezli jsme toho, který přináší lidem pravé dobro. Prodlévá mezi námi. Můžeme s ním důvěrně hovořit: Přijímá v každou hodinu. Jeho slova jsou vznešená, jeho skutky jedinečné, jeho dary překrásné. Šťastní učedníci! Šťastná setkání!

Jdi tedy i ty, vydej se hledat pravé dobro. Syn Boží stále rozdává každému, kdo o ně požádá. Čeká a chce tě zasypat dary. Hledej a nalezněš.

Abbé Prosper Baudot

Liturgická čtení v týdnu

Neděle 19. února 7. neděle v mezidobí	- 1. čt.: 1Sam 26,2.7-9.12-13.22-23 Ž: 103(102),1-2.3-4.8+10.12-13 odp.: 8a 2. čt.: 1Kor 15,45-49 Ev.: Lk 6,27-38
Pondělí 20. února ferie	- 1. čt.: Sir 1,1-10 Ž: 92,1ab.1c-2.5 odp.: 1a Ev.: Mk 9,13-28
Úterý 21. února nez. pam. sv. Petra Damianiho	- 1. čt.: Sir 2,1-13 Ž: 36,3-4.18-19.27-28.39-40 odp.: srv. 5 Ev.: Mk 9,29-36
Středa 22. února svátek stolce sv. Petra	- 1. čt.: 1 Petr 5,1-4 Ž: 23(22),1-3.4.5.6 odp.: 1 Ev.: Mt 16,13-19
Čtvrtek 23. února pam. sv. Polykarpa	- 1. čt.: Sir 5,1-10 Ž: 1,1-2.3.4+6 odp.: Ž 39,5a Ev.: Mk 9,40-49
Pátek 24. února ferie	- 1. čt.: Sir 6,5-17 Ž: 118,12.16.18.27.34.35 odp.: 35a Ev.: Mk 10,1-12
Sobota 25. února nez. sob. pam. Panny Marie	- 1. čt.: Sir 17,1-13 Ž: 102,13-14.15-16.17-18a odp.: srv. 17 Ev.: Mk 10,13-16

Breviář pro laiky

Uvedení NE PO ÚT ST ČT PÁ SO
do první modlitby dne 19. 2. 20. 2. 21. 2. 22. 2. 23. 2. 24. 2. 25. 2.

Antifona	1028	1044	1060	1309	1708	1106	1666
Žalm	783	783	786	786	786	783	783

Ranní chvály

Hymnus	1029	1045	1061	1310	1708	1107	1667
Antifony	1030	1046	1062	1310	1092	1107	1123
Žalmy	1030	1046	1062	813	1093	1108	1124
Kr. čtení a zpěv	1033	1049	1065	1310	1710	1111	1668
Antifona k Zach. kantiku	695	1049	1065	1311	1313	1111	1669
Prosby	1033	1049	1065	1675	1711	1111	1655
Záv. modlitba	695	1050	1309	1311	1313	1112	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	1034	1050	1066	792	1096	1112	1127
Antifony	1035	1051	1066	1081	1097	1113	1128
Žalmy	1035	1051	1067	1081	1097	1113	1128
Krátké čtení	1037	1054	1069	1311	1100	1115	1130
Záv. modlitba	695	1054	1069	1311	1100	1116	1131

Nešpory: SO

Hymnus	1024	1039	1055	1071	1310	1714	1117	1132
Antifony	1025	1040	1056	1071	1312	1102	1118	1133
Žalmy	1025	1040	1057	1072	1678	1102	1118	1133
Kr. čtení a zpěv	1027	1043	1059	1074	1312	1717	1120	1135
Ant. ke kant. P. M.	694	695	1059	1074	1313	1314	1121	695
Prosby	1028	1043	1059	1074	1681	1718	1121	1135
Záv. modlitba	695	695	1060	1309	1311	1313	1122	696

Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------

JAK SLAVILI VÁNOCE NAŠI MISIONÁŘI V ALMA-ATĚ

V duchu bratrské lásky šli jsme pozvat vладыku sesterské pravoslavné církve, arcibiskupa Alexeje II. Slíbil, že pošle na mši sv. na Boží hod svého zástupce, sám měl už svůj program. Štědrému dni se tu říká „Sačelnik“ a je tu zvykem, že se věřící mezi sebou podělují „Rožděnstvennym chlebom“ - jsou to takové veliké kruhové oplatky, ze kterých sestry vykrajují hostie. Po mši sv. na znamení Boží lásky celý kostel si ulamuje jeden od druhého. Tak tomu bylo po mši sv., která byla v 16 hodin, i po půlnoci.

Po ní byla štědrovečerní večeře u sester. U stolu nás sedělo 19 „čelověk“. V čele „posol Francií“ (francouzský vyslanec), který nás má moc rád, že v nás našel, po čem toužil. Přivezl nám moc dárků. Různorodé společenství: muž, který putuje světem, Američan, který tu přezimuje a s jarem vyrazí s křížem pěšky do Indie (s dávnou propadlým pasem). Potom tam seděly dvě nevěřící dívky, hledající Boha, a my bratři a sestry od sv. Františka. Při svíčkách! „Světa ně tu!“ (Bez elektriny.)

Všichni byli „na měkko“. Ať si král nebo žebrák, vyslanec nebo „bědnáška“, všichni potřebujeme něhu a teplo lidského srdce. Došli

nám i telefonáty od vás z Evropy, i z Ásie. Všichni nás ujišťují svými modlitbami. Jak jsme za ně vděční! Není to žádná exotika ani roman-tismus.

Nebylo světla ani tepla přes svátky! Musíš mít Pána Boha moc rád, i bratry a sestry různých kultur. Potom se k nám můžeš dát. Přijď! Přijdeš, vid'!

Při „půlnoční“ se svaté evangelium četlo rusky a anglicky. Otce Olejníka „Dnes se nám narodil Spasitel“ rusky. „Tichá noc“ v pěti jazycích. Návštěva dvakrát větší než vloni.

Při zpěvu Gloria „mátuška“ (sestra Viktorie) nesla Jezulátko a předal ho otci Klaudivszovi, který je položil do jeslí (udělala je sestra Michela). Po mši sv. jsme na 4 autech rozváželi věřící do půl páté ráno. Než se na všechny dostala řada, seděli v „podvále“, pili čaj, který jedna sestra sotva stačila vařit, a snědli všechno, co nám dobří lidé donesli. Sláva Bohu! Mráz minus 15 stupňů.

Na Hod Boží přišel pravoslavný „svjaščennik“, kterého nám slíbil vладыka (na titulní stránce obrázek z jeho přivítání). Přečetl evangelium, po mši sv. řekl několik teplých, srdeč-

ných slov a udělil požehnání. Může to být slibný začátek nažívání dvou sesterských církví v Alma-Atě.

Naše sestry celý rok připravovaly školní děti na svatý křest. Na tento den v „pasojlku“ Zanašak (to je až ve stepi) jich o. Kalist osmnáct pokřtil. Musíme být moc vděční Pánu. My v našem kostele jsme měli přes sto křtů dospělých. Bohužel víru praktikuje sotva pětina. Otec biskup na radu svých kněží prodlužuje katechumenát na jeden rok. Nestálost je velká!

Na sv. Štěpána přišla televize, natočili rozhovor s o. Klaudivszem, na naše poměry velmi dobrý, udělali si několik záběrů v našem kostele. Jesličky se jim mimořádně líbily. Večer to vysílali - sami jsme se na to dívali, moc jsme byli potěšeni. Potom přišla jedna třída dětí s několika učitelkami do kostela. Sestra Lea jim podala velmi hodnotný výklad, odpověděla na všechny otázky.

Večer jsme měli společnou rekreaci, bratři a sestry: zpívali jsme kole-dy, četly se dopisy - od vás i z našeho Velehradu, z Afriky i z Říma. „Sláva Isusu Christu!“

P. Aleš Zlámal OFM, Alma-Ata

SLAVNOST FARNÍ RODINY

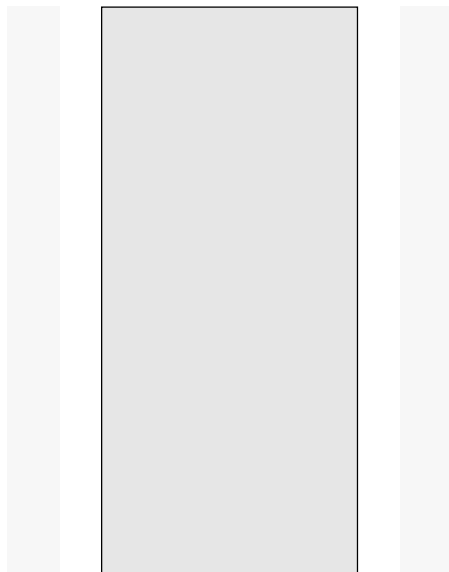
Pátá neděle v mezidobí byla pro farnost sv. Pavla v Ostravě Vítkovicích nedělí mimořádnou. Po třídní duchovní obnově, ve které nezvykle velký počet farníků vstoupil do zpovědní místnosti, aby přijal svátost smíření, sešla se celá farní rodina, aby představila milému hostu, Mons. Janu Graubnerovi deset mladých věřících, kteří po dlouhé přípravě předstoupili dnes před oltář, aby přijali svátost Ducha svatého. Ta slavnost se měla konat již v červenci, ale protože v chrámu stálo lešení, počkali až do této neděle. Jak sami přiznali, ta další doba čekání a přípravy se opravdu vyplatila. Po skončení slavnosti se mladí biřmovanci sešli se svým arcibiskupem k neformálnímu rozhovoru. Původně byl plánován na půl hodiny, ale ve skutečnosti se protáhl na trojnásobek. Položili jsme našemu arcipastýři několik otázek:

* Když vzpomínám na to, jak jsem přijímal svátost biřmování, byla to dříve spíše výjimečná událost a scházeli se biřmovanci ze širokého okolí. Vy jste se v neděli 5. února vypravil sám osobně jen za deseti biřmovanci do farnosti sv. Pavla ve Vítkovicích. Je to výjimečná nebo běžná praxe?

Přijde na to. V letních měsících, kdy je mnoho žádostí o biřmování, musím dát přednost větším skupinám. Když je volněji, zajedu rád i za malou skupinou.

* Jak Vás přijala tato farnost, o které se říká, že je to farnost babiček?

Je pravda, že starší v kostele převažovali, ale byli tu i aktivní děti, mládež, rodiče. Myslím, že tato čtvrt

Ostravy zestárla a bydlí zde málo mladých rodin a řada starších dojíždí i z jiných čtvrtí, protože tu jim stojí tramvaj u kostela. To je prostá realita. Důležitá je zdravá atmosféra farní rodiny. A já jsem si dobře všiml

velké pozornosti lidí a schopnosti komunikovat.

* Těm deseti mladým biřmovancům jste navíc věnoval hodinu a půl svého osobního času. Co bylo hlavním tématem vaší neformální besedy?

Přesvědčil jsem se, že se dobře připravili. Začali tvořit hezké společenství, mají živý zájem o život církve. Hodně jsme hovořili o potřebě společenství růst, naší odpovědnosti za okolní svět, o potřebné aktivitě ve farnosti a o spolupráci malých společenství ve farnosti.

* V této farnosti počet odběratelů týdeníků Světlo dosahuje téměř stovky. Co byste chtěl vzkázat těmto čtenářům a čtenářům Světla vůbec?

Je moc dobře, když si člověk umí udělat čas na dobrou četbu. Co kdo do sebe čerpá, tím je naplněn. Čeho je plný, to vyzařuje. Sv. Ignác na své cestě obrácení zjistil, že po dobré četbě je lepší. Přál bych si, abychom všichni dovedli dobře vybírat četbu i televizní programy. Abychom nečetli jen ze zvědavosti, ale dovedli se nad tím i zamýšlet a těm, co pozorují náš život, pomohli poznat, že máme dobrou duchovní stravu.

Otče arcibiskupe, děkujeme Vám za rozhovor!

Dr. Lubomír Štula

Během katastrofálních záplav, které postihly západní Evropu, obracely se naděje i obavy mnohých lidí k ochranným hrázím, které byly vybudovány, aby chránily lidi i jejich majetek právě v době, kdy přichází velká voda. Lidé starostlivě kontroloují stav hrází, zda někde nezačíná prosakovat voda. Objeví-li se třeba malá trhlinka, kterou začíná protékat voda, jsou oprávněné obavy, že zanedlouho si tudy voda prokouše otvor, který se bude stále zvětšovat, až dojde k průvalu a protržení hráze se všemi tragickými důsledky. Navštívil jsem kdysi Senohraby dva roky poté, co se protrhla hráz mirošovického rybníka, a od několika pamětníků, aniž jsem se na to ptal, jsem slyšel vyprávění o hrůze, kterou tehdy voda způsobila. **Hráz může plnit svou funkci jedině tehdy, když je neporušená.**

Někdy před čtvrt stoletím uvedla polská televize inscenaci Goethova Fausta, která vyvolala v polské veřejnosti velké pobouření. Noc čarodějnic byla ilustrována podivnou představující velkolepé orgie nesčíslného množství lidí a tyto scény se střídaly s nejotřesnějšími dokumentárními záběry z nacistických koncentračních táborů. Když pak režisér inscenace stanul před „televizním soudem“ (ten měl proti naší „Aréně“ kultivovanější formu řádného přelíčení s žalobcem, obhájcem a nezávislou porotou) uvedl na svou obhajobu toto: „Smyslem inscenace byla tato základní myšlenka: **Jestliže nastane situace, kdy se společnost domnívá, že šesté přikázání Desatera již neplatí, pak neplatí ani páté,** a nacisté měli plné právo dělat s lidmi, co se jim zachce.“

Ta ochranná hráz Desatera, kterou postavil Hospodin, když uzavíral s Mojžíšem smlouvu na hoře Sinaj, může plnit svou funkci potud, pokud je celá a neporušená. Protržení na kterémkoliv úseku znamená neodvratnou katastrofu. Bude-li někdo tak zlomyslný a škodolibý a bude mu záležet na tom, aby hráz poškodil, učiní tak na jejím nejkritičtějších úseku.

Ten Zlomyslný a Škodolibý skutečně existuje a je mnohem chytřejší a také prodradnější než my. Vybral si úsek číslo šest. Podářilo se mu nahlodat ochrannou hráz tak, že se lidé ještě s potěšením baví tím, jak otvorem valí voda a uvolňuje si stále širší cestu.

Slabina toho šestého úseku je v tom, že nedá moc práce představit jej člověku, který nepoznal skutečnou hlubokou radost, jakoby přespočetný, nadbytečný, zbytečně omezující. Ze brání v „nevinném soukromém potěšení“, které nikomu nemusí vadit a nikoho neomezuje ani nepoškozuje. Ochrannou vrstvou tohoto úseku byl stud. Tato vrstva se časem bezpečně rozplyne pod působením módy. Bude-li se lidem vytvale stavět stud před oči jakožto „staromódní“, sami tuto „ochrannou vrstvu“ odstraní. Etnologové zjistili, že stud existuje i u těch primitivních kmenů, které nepoužívají oděv. Stud se týká v tomto případě takových pohybů, posuňků a forem chování, které působí vyzývavě. Stud má chránit soukromí člověka proti nežádoucím „pod-

nětům“. Primitivní kmeny nemají sdělovací prostředky, které by je demoralizovaly. V jejich projevech nefigurují žádné „vyzývavé“ prvky. Mají svá nepřekročitelná tabu, která střeží mravy společenství. To, co si chrání i primitivní kmeny, civilizovaná společnost prakticky zrušila. Dlouhodobá eroze soustředěným náporům slovního zlehčování a vizuální názornosti odstranila potřebnou ochranu. Tam, kde zůstaly zbytky zákonné ochrany mravnosti, jsou spíše jen na papíře a nemají valný účinek.

Kdyby se dnes promítal onen polský Faust, nevyvolal by již žádné pohoršení. Veřejné mínění je za tu dobu dokonale zpracováno. Rozlišovací schopnost svědomí je tak otupena, že na podobnou dávku škodlivého fenoménu již nereaguje. Skutečná škodlivost látky však není závislá na narušené citlivosti registračních přístrojů.

Lidská sexualita vytržena svévolně ze svého jedině funkčního psychologického prostředí vzájemně se obětující a plodné lásky se stává něčím, co silně připomíná návykovou drogu.

Žádá si stále větší dávky a zdrženlivost činí nesnesitelnou. Proto se zdrženlivost prohlásí za nepřirozenou, středověkou, škodlivou. Aby se odstranilo nežádoucí „rušení zvenčí“, prosazuje se právo autonomní morálky. Rozkoš vyliť z svého přirozeného toku se stává bezbřehou. Záhy se ukáže, že „nevinné potěšení“ překračuje hranice soukromí. Nežádoucí důsledky soukromého potěšení nezatěžují pouze jednotlivce, ale i společnost. Přirozené by bylo vrátit vody do původního koryta, ale dochází k opaku. Chemický a farmaceutický průmysl se chopil příležitosti a začal nabízet prostředky, jak se při vši sexuální nezávanosti vyhnout nežádoucím důsledkům. Ve světě nabídky a poptávky vznikla šance nemalých zisků. Pro výrobce těchto „prostředků“ je přece žádoucí, aby těch, kteří je potřebují, bylo co nejvíce. Na to se zaměřuje tedy masové působení, které jednak bezostyšně „vyzývá“, jednak zpracovává veřejné mínění a postoje systematickým bombardováním všemi nástroji vizuální neodbytnosti.

V tom, co kdysi polský režisér spojil do jedné podívané, bylo cosi prorockého. Filmové záběry „zároků“ proti nenarozeným si v ničem nezadají s dokumenty nacistických hrůz. Hráz protržená na šestém úseku se kácí kus po kuse i v úsecích ostatních. Po pošlapání úcty k sobě samému se hrouť úcta k Bohu, úcta k rodičkám a úcta k životu. Za své vezme úcta k cizímu majetku, úcta k pravdě a k manželskému svazku. Tak dlouho se člověku zdůrazňovalo, že má právo si opatřovat své „potěšení“ podle své chuti, až to vzal do slova, a to nejen v oblasti sexu. Pojmy jako řád, odpovědnost, sebekázeň, sebezapření valící se vody postupně odplavují. Sex postavený na hlavu je pařeníštěm egoismu, což je synonymum pro bezohledné sobectví. Někdy slyšíme, že se vrací právo džungle. To je ovšem omyl. V džungli panuje velmi přísný řád, který umožňuje, že džungle (nedotčená lidským škůdcem) žije bez problémů tisíce let. Džungle nezná žád-

ný „-ismus“, žádný vyhlazovací boj. V prostředí, kde zavládne svévole autonomní morálky, neexistuje žádný řád. Pro skutečnost, kterou nastoluje lidské sobectví, není lepšího přirovnání než peklo. Na mnoha místech světa je to více než zřejmé.

Lidé si oblíbili horory, sedají na kolo-toče a tobogány, aby si dopřáli jen tak bez skutečného ohrožení polechtání strachem a hrůzou. Běda, když přestanou rozlišovat uměle vyvolávaný strach od strachu, který je skutečným varováním. Náš tobogán je hnán divokým nekontrolovatelným proudem, který protrhl hráz. Musíme si dobře rozmyslet, zda si jenom přitáhneme pevnější „bezpečnostní pásy“, anebo raději z toho tobogánu vystoupíme.

Ten, kdo vystoupí, bude terčem nevybíravých komentářů a poznámek. Jsme však odpovědní za své potomky a ochranu čistoty jejich srdcí. To nás nutí přemýšlet, jak paralyzovat všudypřítomnou dotěrně vemlouvavou propagandu pohanského životního způsobu.

Není jiné cesty, než návrat k autentické křesťanské radosti v autentickém křesťanském prostředí. Musíme se rozhodnout, zda na našem domácím oltáři bude televizor nebo kříž, zda budeme konzumovat seriály nebo slovo života. Musíme se rozhodnout, čím budeme sytit hlad dětských i vlastních srdcí po pravé radosti. Vystoupíme-li před hrozící záplavou na horu Sinaj, na horu blahoslavenství, na horu Proměnění, na horu Golgotu, nestihnou nás přívaly a před námi se objeví jiné krásnější horizonty: horizonty radosti z Božího společenství.

Opravdová křesťanská radost navštíví srdce, která jsou čistá a která jsou schopná obětavé nezištné lásky. Když očistíme své srdce, zbavíme se pout závislosti a budeme schopni se otevřít vstříc našim drahým. Do čistého srdce může Matka Boží uvést svého Syna a obnovit tak pouto naší lásky a vzájemnosti. *Budeme-li zůstávat v lásce, Ježíšova radost bude v nás a naše radost se naplní* (srov. Jan 15,11). Je třeba, aby se každá rodina pevně semkla kolem Ježíšova a Mariina srdce nejen v neděli při bohoslužbách, ale každý den i ve své domácí svatyni, aby se rozmnožily a zvroucnily její společné modlitby, aby se každý den zamýšlela, zda se neporušila láska, zda se neohrozila čistota, zda se neobjevilo sobectví a nezkalila radost. Srdce sycená denně posvěcenou vzájemnou láskou nebudou hledat falešné potěšení.

Budou to srdce jemná a citlivá, zářící a teplá, schopná oběti a sebezáporu, připravená sloužit bratřím, kteří jsou v nouzi. Budou žít ve svobodě, k níž nás osvobodil Kristus (Gal 5,1a): *jejím ovocem je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, skromnost, zdrženlivost* (Gal 5,22). Bez této praktické obnovy křesťanských hodnot je institucionalizovaná pohlavní výchova spíše škodlivá než zbytečná.

Toto tedy pravím a zapíсахám vás v Pánu, abyste nežili tak, jak žijí pohané podle své zvrácené mysli. ..Oblečte člověka nového, stvořeného podle Boha v pravé spravedlnosti a svatosti (Ef 4, 17,24).

Václav Uherský

CO JE VÝCHOVA?

Pro jasnost shrnu své poznámky o tom, co znamená vychovávat, do několika bodů:

1) Druhý vatikánský sněm věnoval tématu výchovy celý jeden dokument, „*Gravissimum educationis munus*“, což v překladu zní „*Velmi závažný úkol výchovy*“. V čl. 3 koncil říká, že tento důležitý a těžký úkol patří především rodičům, kteří dětem předali život. Nový zákoník kanonického práva (1983) pak to připomíná a zdůrazňuje ve třech kánonech (226 § 2, 793, 1136). Nový katechismus katolické církve se dotýká tohoto tématu asi na dvaceti místech. Mimo jiné opakuje to, co se čte v koncilní konstituci *Radost a naděje* (čl.48), že manželství a manželská láska jsou zaměřeny k plazení a výchově dětí a v tom dosahují svého vrcholu (Katech. katol. církve 1652).

2) Etymologicky slovo „*výchova*“ se dá odvodit od slova *chovat*, což znamená držet, mít u sebe, opatrovat, pěstovat. V jiných jazycích to vyjadřuje slovo *educatio*, *éducation*, *educazione*, *educacion*, *education*, jež pochází od latinského *educere* = = vy-vodit, vy-táhnout, jak to naznačuje také německý výraz *Er-ziehung*.

3) Církev definuje výchovu jako integrální formování lidské osobnosti (kán. 795 Kodexu kan. práva), jak se to čte už v citovaném koncilním dokumentu o výchově (čl. 1), kde se dodává, že cílem výchovy je dobro člověka ve vztahu k jeho konečnému cíli a ve vztahu k dobru různých společností, jejichž je členem a v nichž jako dospělý bude mít různé úkoly; myslíme na rodinu, stát atd.

4) O Pánu Ježíši čteme v evangelii, že byl „*poddán*“ sv. Josefovi a Panně Marii (Lk 2,51), že „*prospíval na duchu a na těle a byl milý Bohu i lidem*“ (Lk 2,52), ale také že se zdržel v jeruzalémském chrámu, protože ho tam volala vůle Otce čili jeho povolání (Lk 2,43-49). Vychovatelé jsou rodiče, ale ne v rozporu s Božím povoláním, které musí respektovat.

5) Lidská osoba je obdařena rozumem a vůlí. Výchova člověka tedy musí napomáhat rozvoji jak rozumu, tak vůle; kromě toho *křesťan zrozený z Boha* (Jn 1,13) *ve křtu svatém* (Jn 3,6) má v sobě *Boží milost* (Jn 1,16-17), t.j. *Boží či duchovní život* (srv. Jn 3,6), a i ten nutno rozvíjet, dát mu růst (srv. Ef 4,13-16).

6) Růstu rozumu a jeho činnosti napomáhá hlavně škola; jestliže se však rozvíjí pouze rozum, může se z člověka stát vypočítavý chytrák, který se snaží vyzrát na druhé, snaží

se je oklamat, aby jich využil, i třeba zneužil, je napálil. Lidská osoba se má stát výchovou osobností, t.j. mravně dozrál, a to se týká vůle. Výchova rozvíjí a upevňuje především vůli, a to se děje a může dít hlavně v rodině. Činností vůle je láska. Výchova znamená vést k pravé lásce, v níž je základní láska k Bohu, který je Láska (1 Jn 4,8,16), a ta se pak přenáší a „*vylévá*“ (Duchem svatým, který nám byl dán: Řím 5,5) *na bližního* (1 Jn 4,19-21). Vůle je pevná a silná, když miluje. A protože milovat znamená chtít a konat dobro pro druhého, *láska vyžaduje sebezápor a obět'* (srv. Mt 16,24-25). Chybují velice rodiče, kteří rozmazlují děti; když jsou maličké, říkají, že ještě nemají rozum, což není pravda, protože rozum dětí se postupně rozvíjí a také následuje příklady dospělých; podle zdravé psychologické vědy má dítě od nejujtějšího věku naprostou *potřebu být vedeno a řízeno*; kromě toho dítě *není zcela „nevinné“*, ale je poznačeno *následky dědičného hříchu a nakloněno ke zlu*, takže potřebuje *Boží milosti prostřednictvím svátostí, modlitby, dobrého příkladu*. Když jsou pak děti větší, rodiče říkají, že na oběti mají dost času, ty že přinese sám život. Když však člověk není připraven a zvyklý přinášet oběti, když je slabý, když má slabou a chabou vůli, *neodolá nárazům života, a třeba si i zoufá*. Nebo podlehe alkoholu, drogám.

7) Je tedy třeba *posilovat vůli a usnadnit jí činnost dobrými návyky či zvyky, což jsou ctnosti*. Ty jsou přirozené a nadpřirozené. Obojí je nutno pěstovat opakovanými úkony a stále znovu vzbuzovaným dobrým úmyslem. Nejde o drezúru, ale o uvědomělé a cílevědomé jednání. Proto je zapotřebí osvětlit a vysvětlit dětem účel a cíl jednání. Přitom je třeba se stále cvičit v ctnostech, jako se cvičí sportovec nebo virtuos na nějaký nástroj.

8) Vůle je naše hlavní schopnost; v ní jediné jsme *svobodní a zodpovědní*. Na ní závisí hřích i zásluha. Na ní závisí po Boží milosti a s Boží milostí naše věčná spása.

9) Konkrétně *rodiče mají vychovávat vůli dětí k ctnostem*, a to ve víře, naději a lásce, křesťanské rozvážnosti, spravedlnosti, statečnosti a umírněnosti, k modlitbě a sebekázní, k nesení kříže a konání dobrých skutků, k zachovávaní Božích přikázání, k správnému používání televize atd. Hlavní a základní je v tom *láska k Pánu Ježíši*, který je s námi („*Bůh s námi*“) v Nejsv. svátosti oltářní. Rodiče musí vychovávat slovem a příkladem: slovo osvěcuje příklad a příklad stvr-

zuje slovo.

10) Jenom dobře vychované, t.j. křesťansky vychované osoby budou žít dobře v křesťanském manželství a budou zase dobrými vychovateli svých dětí. Jinak se budou vyhýbat povinností, budou vyhledávat jen to, co je snadné a příjemné, a budou na obtíž všem, t.j. sobě i druhým.

11) Říká se, že nejdříve musí mít člověk *přirozené ctnosti* a pak *ctnosti nadpřirozené*. Nutno však říci, že přirozené ctnosti nebudou nikdy dokonalé bez ctností nadpřirozených.

Samozřejmě kromě vůle je potřeba vyvinout také citovou stránku, ale ta nesmí převládat a řídit člověka, protože je nestálá a vrtkavá. Ta jen doplní a zesílí to, co koná vůle, která řídí člověka; a řídí ho dobře, je-li podřízena Bohu. Pak se vůle může projevit i tzv. *vášněmi*, t.j. silným pohybem citu jako je např. radost, smutek, pláč, strach atd., jak to bylo i u Krista Pána, u něhož však vášně byly naprosto podřízeny jeho rozumu a vůli, kdežto u nás je nebezpečí, že se nám vymknou. Ale někdy jsou naprosto zdravé, v určitých případech např. i hněv. I rodiče se musí umět hněvat, ale tak, aby dítě poznalo, že je to *hněv spravedlivý a z lásky*, jako byl např. hněv Krista Pána, když očistil chrám (Jn 2,13-17; Mk 11,15-17; srv. Ef 4,26).

12) Sv. Pavel píše: „*Otcové, ne-drážděte své děti ke vzdoru, ale vychovávejte je v kázní a napomenutích našeho Pána*“ (Ef 6,4). „*Děti, poslouchajte ve všem své rodiče, protože se to líbí Pánu*“ (Kol 3,20). Čtvrté Boží přikázání je oboustranné. O výchově dětí je mnoho napsáno i ve Starém zákonu, např. v knize Sírachovce, kap. 30 (1-33), kterou cituje m.j. i nový Katechismus katol. církve (pod č. 2223).

13) Rodičům, kteří posílají děti do tělocvičných kroužků a organizací a nevodí je do kostela, připomínám větu sv. Pavla: „*Cvič se ve zbožnosti. Cvičení těla je užitečné pro málo věcí, avšak zbožnost je užitečná pro všechno a má zaslíbení pro život nynější i budoucí*“ (1 Tim 4,7-8).

14) Výchova dětí velmi trpí, když jsou rodiče rozvedeni, když „*nemají čas*“ na děti, jako když např. matka pracuje mimo domov atd.

Rodiče mají milovat a normálně milují děti. Italština má ke slovesu milovat pěkné a výmluvné synonymum: *chtít dobro* (*amare=voler bene*), což konkrétně znamená usilovat o dobro druhého, a dobro dětí je naučit je milovat.

Ivo Cisar

(zvýraznění v textu red. Světla)

LZE SEXUÁLNĚ VYCHOVÁVAT?

Tuto otázku si v souvislosti s úvahami o zavedení sexuální výchovy jako povinného školního předmětu kladou rodiče i pedagogové. Spojení slov sex a výchova vzbuzuje dojem, že k sexualitě je třeba vychovávat jako k hudbě, literatuře nebo lásce k vlasti. Popravdě řečeno, vychovávat k něčemu tak fyziologickému jako je mateřský pud či pud sebezáchovy nikdy nikoho nenapadlo, protože kdyby těmto danostem musela pomáhat výchova, asi bychom tu už pár tisíciletí nebyli. Podobně je tomu s daností bipolarity dvou pohlaví, která se projevuje přirozenou interakcí zvanou sexualita. Říkat, že v této formě mezilidského vztahu je nutno člověka procvičovat, je skoro stejně zpozdilé jako tvrdit, že bez cvičení v chůzi po dvou bychom celý život běhali po čtyřech.

Nicméně je nutno přiznat, že kdyby rodiče dítě nevodili v určitém věku za ručičku, pohybovalo by se po čtyřech mnohem déle, a kdyby zkušenosť chůze neudělalo vůbec, mohlo by se stát čtyřnohým Mauglím. Tak i neznalost zákonů sexuality, kterou bývá dítě zaskočeno v době dospívání, může vést k trapným omylům nebo tragickým chybám. Poučení o abecedě sexuality jako závazného výrazu hlubokého citového vztahu je proto ve věku, kdy se dětem „zapalují lýtka“, nejen žádoucí, ale i nezbytné. Třebaže je zavádějící této základní informací říkat výchova, i poučení o lidské sexualitě má mít výchovný podtext. Nikoli ovšem ve smyslu vedení k sexualitě (to by bylo nošením dříví do lesa), ale ve prospěch kultivace sexuální sféry jako závazného projevu lásky. Je podivné, že právě slovo láska z dosavadních debat o „sexuální výchově“ zcela vypadlo. Svědčí to o povrchním přístupu k navýsost citlivé etické problematice a navozuje to už v zárodku riskantní pocity, protože má-li se dospívající k něčemu v sexuální oblasti vychovávat, pak právě k lásce a k ohleduplnosti a odpovědnosti za druhého, což není také nic jiného než láska. Tento základní aspekt by neměl v koncepci poučování o lidské sexualitě chybět. Zvláště ne, přichází-li s ním křesťanská politická strana.

Ferdinand Peroutka

(Článek, který v Hlasu nevyšel)

VYJÁDŘENÍ VÝBORU NA OBRANU RODIČOVSKÝCH PRÁV

Během prosince loňského roku proběhlo tiskem několik článků z pera lidoveckých funkcionářů, které vyjadřují politickou podporu zavedení povinné sexuální výchovy na školách. V MF Dnes líčí Dr. Rubáček katastrofickou vizi současného světa končící větou: „Za velmi důležitý a aktuální krok v této oblasti považujeme záměr prosadit ... povinnou sexuální výchovu na školách.“

V Hlasu č. 50/94 tvrdí dr. Brzek: „Považujeme za nutné, aby sexuální výchova začínala první třídou základní školy a aby tvořila sumu informací a budování postojů do té doby, než dítě začne pohlavně žít.“ V témže čísle pak oba dva autoři svorně tvrdí, že většina rodičů není pro takovou (tj. sexuální) výchovu připravena... Má-li tedy stát uplatnit svou zodpovědnost také za tuto oblast výchovy, zbývá mu jediný prostor ve škole, kde má možnost uplatnit své záměry.

Na mnohé rodiče a odborníky zapůsobily tyto i jiné články jako blesk z čistého nebe. Především pro aroganci, s jakou se stát chystá opět zasahovat do vnitřních záležitostí rodin, a za druhé proto, že tento nedemokratický krok chce podporovat strana, které mnozí důvěřují.

Na toto překvapení mezi prvními reagovala okresní rada Klubu křesťanských žen ve Zlíně peticí, na jejímž textu se vzácně shodly jak starší ženy, jejichž životní moudrosti si velmi vážíme, tak i mladé moderní matky. Škoda, že jsme si její text nemohli přečíst v Hlasu! Ihned se k nim připojily další kluby křesťanských žen a spolu s několika odborníky a rodiči z různých měst došlo v Brně dne 4. 1. 1995 k založení Výboru na obranu práv. Mohu s naprostou klidným svědomím říci, že nejsme nikým navedeni ani vedeni a řídíme se pouze svým vlastním rozumem a morálními zásadami.

Pokusím se prezentovat některé naše názory:

- Děti mají být vychovávány v rodinách, kde se předávají základní lidské hodnoty a budují morální postoje.

- Sexuální výchova je na tyto hodnoty úzce vázána. Dítě, u kterého je budován charakter, rozvíjen cit a smysl pro zodpovědnost, bude se tak chovat i v sexuální oblasti, aniž by muselo projít nějakou speciální sexuální výchovou.

- Škola je zde od toho, aby vzdělávala. Nevíme nic o tom, že by měl stát zodpovědnost za výchovu našich dětí (jak

je uvedeno ve výše citovaném článku). Tuto zodpovědnost a právo veškeré mezinárodní dokumenty přisuzují rodičům.

- Sexuální výchovu na obecné škole (ať už samostatnou nebo jako součást jiného předmětu) považujeme vzhledem k věku dítěte za naprosto nevhodnou. Pedagogové by naopak měli pomáhat rodičům při ochraně dětí před přehnanou prezentací sexu v médiích a tisku, která může zničit jejich stud. Názor, že dítě již v tomto věku musí zvládnout sumu vědomostí o pohlavním životě např. včetně znalostí antikoncepce a že to dokonce kladně ovlivní jeho morální postoje v budoucnosti, pokládáme za dosud nikým nedokázaný nesmysl.

- Pokud někteří rodiče přece jen přivítají pomoc odborníků v této citlivé výchovné oblasti, může pro ně škola zorganizovat přednášky nebo jim doporučit vhodnou literaturu.

- S obsahem předmětu výchovy k rodicovství na vyšším stupni, jehož součástí je i sexuální výchova, by měli být rodiče v každé škole předem podrobně seznámeni. Kolik je učitelů, tolik hodnotových orientací a názorů, které se mohou zásadně lišit od názorů rodičů. Osnovy ministerstva školství mohou sice určit rozsah látky, ale nikomu nemohou diktovat morální zásady. Proto považujeme za nutné možnost rodičů odmítnout státní program nabízený školou a vybrat si alternativní program od církevní nebo soukromé instituce.

- I kdybychom nepřihlíželi k výše uvedeným názorům, považujeme za nesmírně naivní a nebezpečné konstatování, že křesťanská strana zabezpečí morální rozměr povinné sexuální výchovy, pokud by se na školách opravdu zavedla. V USA je počet křesťanů o mnoho vyšší než u nás, a přece jejich školní sexuální výchova sklouzla do tak škodlivých extrémů, že před nimi zůstává rozum stát. Pokud by křesťanská strana svým politickým vlivem dosáhla zavedení povinné sexuální výchovy do škol, otevře bránu těm nejhorším experimentátorům s mravností našich dětí. Vždyť kolik máme křesťanských pedagogů, vychovatelů, příp. sexuologů? A kolik je naopak takových, kteří nemají s morálkou nic společného?

- Myslíme si, že povinností křesťanské strany je co nejlépe chránit rodinné společenství, zdůrazňovat zodpovědnost rodičů při výchově svých dětí, a ne je této zodpovědnosti zbavovat, minimalizovat zásahy státu do rodin, a ne je podporovat.

Ihned po založení VORP a předání jeho prohlášení do tisku se zvedla v široké veřejnosti vlna sympatií a souhlasu s naším programem. Rodiče, kteří nám píší a volají, mají doslova plné zuby přeseexualizované společnosti a protestují, aby stát opět za-

sahoval do jejich soukromé sféry. Píší petice na ministerstvo školství, členové KDU - ČSL také ing. J. Luxovi.

Nyní bych ráda doplnila některé články v Hlasu z 24. 1. 1995, které nevedly celou skutečnost: ve stati o připravované „výchově ke zdraví“ píše MUDr. A. Janečková, jak je dobré, že garant na sexuální výchovu na školách vyhrála křesťanská strana (? myslí tím Dr. Brzka ?), a ne pan Uzel. Ptám se jí, proč tedy Dr. Brzek v závěru své koncepce doporučuje jako vhodnou literaturu i knihy Dr. Uzla, publikaci NEI Reportu a videokazetu Lásky je láska, opět dílo kolegy Uzla? Proč měl Dr. Brzek v televizní Aréně Dr. Uzla sice mezi svými oponenty, ale ten nicméně oponentům udílel rány pod pás? Dále Dr. Janečková chválí mládež vychovanou Desaterem a dokazuje, co my v sexuální výchově dovolíme a co nepřipustíme. Kdo je to my? Bude snad sexuální výchovu vyučovat redakce Hlasu? A nebylo by lépe místo tvoření koncepce sexuální výchovy, která stejně, jak doufáme, nebude realizovaná, zůstat raději u toho Desatera a staletých zkušeností církve?

Nyní k článku „V Praze“: členky VORP L. Cekotová a E. Štaudová se nezúčastnily diskuse o obsahu sexuální výchovy, ale přijely proti ní protestovat a doporučit KDU-ČSL, aby její zavádění na školách nepod-

porovala. Nedošly v tomto bodu s přítomnými ke shodě, vyjma osoby bratra předsedy ing. Luxe, který je ubezpečil, že ještě nic není rozhodnuto. Ani v setkání „V Brně“ nešlo o spolupráci na konceptu sexuální výchovy, jak Hlas referuje, ale naopak o ne-souhlas s Dr. Brzkem, který zde svoji koncepci neobhánil. Deset odborníků odeslalo z tohoto setkání petici, kde zdůrazňují úlohu rodiny v sexuální výchově, považují tuto výchovu na obecné škole za naprosto nevhodnou, stejně tak i zavádění kabinetů sexuální pedagogiky.

Článek E. Rolečkové „Naše zodpovědnost je širší“ mi není zcela jasný. Mezi krásnými slovy opět zaznívá naivní a nebezpečná jistota, že v sexuální výchově zavedeme křesťanské zásady do škol. Jak to chce, proboha, zařucit? Koncepce dr. Brzka je součástí širší kolektivní práce a má s Desaterem pramálo společného. Copak E. Rolečková neví, kolik krásných, vskutku křesťanských kurzů výchovy k rodičovství na 2. stupni již existuje a je v konkurenci s jinými nabízeno školám? Myslím, že pro KDU-ČSL by bylo lepší podporovat tyto osvědčené kurzy a odborníky, kteří působí s církevním doporučením, než pouštět se do velikášských a neuskutečnitelných úkolů a plánů.

Vrcholem však bezpochyby byla odpověď v Hlasu (26. 1.) paní L. B. z Děčína na dotaz, zda článek z Res-

pektu č. 51-52/94 se týká koncepce dr. Brzka. Redakce ji ujišťuje, že tento kritický článek, který vyvolal pobouření tolika rodičů, obsahuje pouze osobní názory redaktora Švehy a dr. Brzek by ho jistě nepodepsal. Odpovídám paní L. B., že to není pravda. Článek skutečně ukazuje obrázek z učebnice, kterou dr. Brzek ve své koncepci doporučuje, úryvky jsou citovány přímo z jeho koncepce! Nechápu, jak může dr. Brzek tak bezostyšně říkat nepravdu nejen redakci Hlasu, ale i vedení a členům vlastní strany, kteří koncepci neviděli.

Na závěr bych se chtěla ještě v údivu pozastavit nad bagatelizováním odporu k zavádění sexuální výchovy hlavně z úst dr. Brzka a Rubáčka: prý celá strana projekt podporuje kromě několika jedinců! K tomu dodávám, že představitelé Moravskoslezské zemské kanceláře nevidí věci zdaleka tak jednoznačně, naopak nejsou si jisti, zda záporné výsledky takové výchovy nepřeváží kladné. Jednoznačný nesouhlas vyjádřila i celostátní Unie křesťanských pedagogů, lékařů, ředitelů křesťanských škol a mnoho celých organizací KDU-ČSL. Pevně věřím, že zdravý rozum a cit s Boží pomocí nakonec zvítězí.

Phdr. Eliška Štaudová
mluvčí Výboru na obranu
rodičovských práv

Interview s Hanou Klausovou, lékařkou a řeholnicí PRO MLADISTVÉ MÁME I VHODNOU SEXUÁLNÍ OSVĚTU

Jako gynekoložka a členka řádu „lékařských misijních sester“ má za sebou Hana Klausová šest let činnosti v Pákistánu, pak angažovanost proti liberalizaci potratů a později v šíření přirozených metod regulace početí. Co jí dnes leží na srdci: křesťanská sexuální výchova.

Vize 2000: Jak jste se dostali k rozvíjení programu sexuální výchovy?

Klausová: V r. 1972 jsem poznala Billingsovu metodu. Bylo to snadné přiblížit ji lidem. Když k nám někdo zavolal do ordinace, abychom mu zase předepsali prášky, spojila jsem se s tou ženou a vysvětlila jí, že jí mohu hned pomoci, a to docela zvláštním způsobem: „Věděla jste, že když ve Vašem těle dozrává vajíčko, že se také vytváří hlen, který můžete sledovat? Jakmile to nastane, víte, že můžete počít děťátko, a pokud si je nepřejete, pak se zdrzte pohlavní styků. U nás se o tom můžete dovědět víc.“

Vize: A mělo to úspěch?

Klausová: Za celý rok se vyskytly jen dvě ženy, které odmítly nabídku.

Ostatní přišly do našich kurzů přirozené regulace početí. Všechno se to rychle rozrostlo - ne mou činností, ale protože Bůh byl u tohoto díla.

Vize: Jak vznikly kurzy mladistvých?

Klausová: V r. 1979 - to jsem byla na Univerzitě G. Washingtona - mě pozvali do Karibiku. Když už jsem tam byla, prosila mě jedna sestra, abych její třídě něco pověděla o přirozené regulaci početí. Protože jsem neměla čas, pozvala jsem je prostě do kurzu pro dospělé. Přitrhla se 60 dívkami, asi desmnáctiletými, a byly tím, co se dověděly, fascinovány! Tak se zrodila myšlenka programu pro mladistvé. Finančně to podpořila Kennedyho nadace. Na sedmi místech jsme začali s programem pro 200 dívek.

Vize: Co přednášíte?

Klausová: Pomáháme děvčatům pochopit svou plodnost. Mladiství stojí před problémem, jak rozvinout svou osobnost. Přitom je důležité najít svou pohlavní identitu. A schopnost stát se matkou je ústředním aspektem identity ženy. A teď přijde dnešní společnost a řekne: „To není důležité,

vem si prášky!“ Tím dostává podstatu osobnosti dívky falešnou orientaci.

Vize: Program je jen pro děvčata?

Klausová: Začali jsme s děvčaty. Jsem totiž přesvědčena, že tyto osobní věci nelze probírat ve smíšených skupinách, rozhodně ne u mladistvých.

Vize: A měli jste úspěch?

Klausová: Ano, během tří měsíců se chování dívek začalo měnit. Ty, které byly sexuálně aktivní, s tím vcelku přestaly. I u ostatních se vyvinul větší pocit odpovědnosti. Už se - k velkému a radostnému překvapení rodičů - nepřidávaly ke všemu, co dělaly skupiny kamarádů. Pozorovali jsme na svých děvčatech proces zrání. Souhrnně lze říci, že dívky spíše přestávají se sexuálními aktivitami a že klesá pravděpodobnost, že s nimi začnou. Samozřejmě se vždycky najdou ty, které jsou tak zvědavé, že se do toho přece jen pustí. Ale většinou to prožívají jako zklamání (vždyť k tomu chyběl odpovídající vztah!) a zase toho nechají, k čemuž je také nabádáme. U asi 10 procent nemáme úspěch - většinou jsou to dívky, které užívají prášky a proto také nemohou

☛ uplatnit naši metodu. Ale souhrnné zhodnocení ještě nemáme, právě se na něm pracuje.

Vize: Jak postupujete v kurzech?

Klausová: Kurz je rozdělen do hodin, má 17 lekcí, z toho 12 se snažíme uskutečnit za všech okolností. Pro začátek stačí. Začínáme s tělesnými aspekty: ukazujeme, co působí zrání vajíčka, jak se v průběhu cyklu ženy mění sestava hormonů. Odtud se dá snadno přejít k otázkám citového života. V první fázi cyklu, kdy převládá estrogen, jsou ženy všeobecně vyrovnanější a extrovertnější. To souvisí s hormony, které působí na mozek. Po uvolnění vajíčka převládá hormon progesteron. Žena je víc zaměřena dovnitř (jako by čekala dítě). Asi tři dny před menstruací opět nastane změna: ženy se stávají netrpělivými, snáze se zlobí...

Vize: Není to jen teorie?

Klausová: Snažíme se, aby to dívky samy objevily a vybízíme je, aby v jednoduchém schématu zaznamenávaly své nálady. Pak porovnáváme tělesný cyklus a cyklus sestry. Jednou jsme měly v kurzu dvě sestry. Když se doma začaly hádat, řekla mladší: „Běž, podívej se na své záznamy. Povíme si to až za tři dny!“ Musíme prostě vzít na vědomí, že jsme sexuální bytosti. Je to souhra všeho: těla, duše a ducha.

Vize: Jde tedy také o otázky víry?

Klausová: Samozřejmě mluvíme také o teologii těla. Jedná se tu o učení Jana Pavla II., o jednotu muže a ženy, jak o tom mluví kniha Genesis, o svátosti těla. Jen když se muž a žena setkávají v otevřenosti pro plnění, jsou obrazem Boží plnosti. Mluvíme o tom, čím by svou podstatou měl být sexuální akt: zrcadlem jednoty Krista a Jeho Církve.

Vize: Je toto poselství i pro mladistvé?

Klausová: Jsou kurzy, ve kterých nedojdeme až k těmto teologickým výpovědím. Tam zastáváme stanovisko, že sexuální vztah lze úplně prožívat jen v manželství a že musí zůstat otevřený vůči životu. Jinak chybí dokonalá oddanost. Plně se oddat, to vše vyžaduje důvěru. A s touto důvěrou k sobě lidé mohou vzájemně přistupovat jen v rámci trvalého vztahu. A tím je právě manželství. Mohu tedy toto poselství předávat dál i bez výslovného vztahu k náboženství.

Vize: Jsou i kurzy pro chlapce?

Klausová: Potom, co se i jedna chlapecká škola začala zajímat o program „Teen-Star“, jsme začali připravovat i program pro chlapce.

Vize: Jak dalece se kurzy Teen-Star rozšířily?

Klausová: V současné době se

s nimi začíná na Slovensku. I v Polsku byla dvě školení. Dále existují programy a snahy v Anglii, Litvě, Francii, Kanadě, Mexiku, Chile, Brazílii, Zimbabve, Indii, Bangladéši, Koreji...

Vize: Propagujete cíleně svůj program?

Klausová: To si nemůžeme dovořit. Nechávám Boha kráčet napřed a následuji Ho. Jedno je mi teď už úplně jasné: Nestačí nabídnout jeden kurz. Děvčata potřebují asi po dvou, třech letech posilu. Vždyť žijí v prostředí, kde všechno probíhá jinak. V tomto směru se všichni budeme muset víc angažovat. Vždyť i my, křesťané, jdeme každou neděli na mši sv. Také potřebujeme posilu.

Vize: A vyučující, kde je vezmete?

Klausová: Moji učitelé musí být mimořádní lidé: sexuální vyrovnaní, musí být schopni zastávat základní filozofii programu (tedy *Humanæ vitæ*) a uskutečňovat ji ve svém vlastním životě. Takových lidí není mnoho. Začíná to tedy vždycky s malou skupinou, kterou připravujeme na tento úkol. Tato příprava trvá čtyři až pět dní. Dosud náš program zahrnuje asi 8000 dívek a 5000 chlapců. A dostává se nám hojného požehnání, protože dodnes se vyskytlo jen trojí otěhotnění a žádný potrat.

**Vision č. 6/94
přel. M. Mrázková**

PŘIROZENÉ PLÁNOVÁNÍ RODIČOVSTVÍ DNES

Možnosti mít děti si máme vážit jako vzácného pokladu. Chtějí-li však manželé tohoto daru správně využít, musí znát zákony, kterými se předávání života řídí.

Není to jistě náhoda, že přirozený řád předávání lidského života byl objeven právě v době, kdy se plánované rodičovství stává aktuálním problémem. Na jedné straně se dnes 15-20% manželů ve snaze o početí setkává se závažnými problémy. Na druhé straně v současnosti téměř každý plodný manželský pár dochází dříve nebo později k poznání, že příchod dalšího dítěte by v dané době nebyl vhodný. Obě skupiny manželů často mohou dosáhnout splnění svých cílů přirozeným plánováním rodičovství.

DEFINICE POJMU

Správné vymezení pojmů je předpokladem přesnosti. Skupina expertů Světové zdravotnické organizace předkládá definici zcela jednoznačnou: „Přirozené plánování rodičovství je termín používaný k označení takových metod plánování a předcházení těhotenství, které se opírají o pozorování přirozeně se vyskytujících známek plodných a neplodných období v průběhu menstruačního cyklu.“

V poslední době se pro označení přirozeného plánování rodičovství často používá termín vědomí plodnosti (*fertility awareness*). Toto pojmenování má naznačit, že

manželé, kteří se řídí některou z přirozených metod plánování rodičovství, vždy vědí, které období reprodukčního cyklu právě probíhá. Vědomí plodnosti někdy významně posiluje sebevědomí ženy. Manželé mají navíc důvod k rozhovorům o záležitostech, které jsou pro vzájemné soužití nesmírně cenné, ale kterým se jinak často nevěnuje patřičná pozornost.

Při používání přirozených způsobů regulace početí pozoruje žena změny, ke kterým během cyklu u ní dochází a podle nichž určuje plodná a neplodná období. Proto se tyto postupy někdy také nazývají metody sebeopozorování.

Nejspolehlivější je dnes metoda symptotermální: při ní se vždy sleduje bazální tělesná teplota (po ovulaci se lehce zvyšuje) a alespoň jeden další příznak neboli symptom (zpravidla hlen děložního hrdla, případně změny děložního čípku). Jde o postup, který je nejenom spolehlivý, ale umožňuje také rozpoznat nejdříve neplodné období, a proto ukládá poměrně krátkodobou pohlavní abstinenci.

PODMÍNKY SPOLEHLIVOSTI

Moderní pojednání o přirozených metodách plánovaného rodičovství upozorňují na mimořádný význam silné motivace pro spolehlivé používání doporučených postupů. Uskutečněné studie prokázaly, že u manželů, kteří mají závažné důvody k zá-

braně početí, se tatáž metoda ukazuje významně spolehlivější než u manželů, kteří s dítětem v budoucnu ještě počítají.

Spolehlivost přirozených metod plánovaného rodičovství je přímo úměrná hloubce seznámení s doporučeným postupem. Přednáška nebo poučení získané od zkušenějších manželů může a má vzbudit zájem. Lze však považovat za téměř nezbytné mít k dispozici solidní písemný návod, ke kterému se manželé mohou opakovaně vracet.

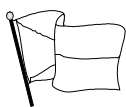
Pavel VI. označil vzájemně sdělovaní zkušeností s používáním přirozených metod řízení početí za jeden z nejcennějších a nejvhodnějších způsobů apoštolátu (HV, 26).

CELKOVÁ HODNOCENÍ

Přirozené plánování rodičovství není jediným způsobem řízení početí. Pokud však někdo požaduje takový postup, který je současně velmi spolehlivý a zdravotně zcela neškodný, potom mu lze doporučit pouze metody přirozeného plánování rodičovství.

Doc. Mudr. Květoslav Šipr

(V těchto dnech vyšla publikace K. Šipr, H. Šiprová: Přirozené a spolehlivé plánování rodičovství - křídový papír, 120 stran a 46 obr., cena 79,- Kč. Je k dostání v Matici cyrilometodějské, 771 00 Olomouc, Dolní nám. 24.- Poštou ji také zasílá prodejna Radost, Mičkova 59, 614 00 Brno.)

EKUMENICKÁ BOHOSLUŽBA

Praha: V rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů se 24. ledna uskutečnila v kostele sv. Václava na Smíchově ekumenická bohoslužba. Zúčastnili se jí představitelé různých křesťanských církví, zástupci Ekumenické rady církví a biskupové České biskupské konference.

TISK ČBK Praha

EKUMENICKÉ SETKÁNÍ KŘESŤANŮ

Brno: V neděli 22. ledna v chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Brně se uskutečnil 3. ročník setkání křesťanů různých denominací (Církev bratrská, Československé církve evangelické, Církev československé husitské, Bratrské jednoty baptistů a Římskokatolické církve).

Ústřední myšlenkou letošního ročníku je upřímná snaha po praktic-

kém naplnění závěrečných slov Ježíše Krista: „Aby všichni jedno byli, aby svět uvěřil...“

Shromáždění křesťané se společně modlili za pomoc obětem zemětřesení v Japonsku, za Boží pomoc trpícím v zemích sužovaných rasovou a národnostní nenávisť a válkami, za mír mezi národy a sjednocení křesťanských církví.

TISK ČBK Praha

JUBILEA POUTNÍCH MÍST V NAŠÍ VLASTI V ROCE 1995

Pouť je hromadné putování i návštěvy jednotlivců na posvátná místa, na nichž jsou milostné obrazy či sochy Panny Marie nebo Nejsvětější Trojice, některých světců, především sv. Anny, Magdaleny, Jana Nepomuckého, Jana Křtitele, sv. Antonína, Prokopa, Jakuba, Vavřince aj. Někde již v době románské nebo gotické stávala v blízkosti průzračné studánky malá kaplička, která byla v rozkvětu baroka přestavěna na prostornější kostel.

České země jsou posety velkým množstvím poutních míst, z nichž jenom mariánských je kolem 300. Uvádíme přehled těch nejznámějších, která mají letos významná jubilea a přejeme všem poutníkům, aby posvátná místa přinesla jim duševní občerstvení, hojnost Božích milostí a a posilu pro celý jubilejní rok.

- 1050 Rajhrad, románský kostel sv. Petra a Pavla, zbarokizován před r. 1740
- 1135 Praha - N. Město, kostel Panny Marie Sněžné (obraz P. Marie Pasovské)
- 1140 Doksany, klášter premonstrátek s kostelem Narození Panny Marie
- 1190 Znojmo, kostel sv. Mikuláše

s gotickou soškou Panny Marie

1205 Velehrad, gotická bazilika P. Marie Nanebevzaté, zbarokizována po r. 1680

1250 Svatá Hora, mariánská kaple, ve 14. století gotický kostel, před r. 1675 zbarokizován

1315 Žarošice, kaple se soškou Matky Boží (kostel sv. Anny)

1320 Cholína, kostel Nanebevzetí Panny Marie, milostná soška z 15. století

1350 Praha - Karlov, kostel Nanebevzetí Panny Marie, založený Karlem IV.

1350 Brno, kostel Zvěstování Páně a sv. Tomáše s gotickou sochou Panny Marie (Parléř)

1350 Dolní Kalná, kostel sv. Václava s milostnou sochou Panny Marie

1555 Křemešník, pův. gotická kaple, později barokní kostel Nejsvětější Trojice

1595 Hranice, kostel Narození Panny Marie („Kostelíček“)

1625 Sv. Kopeček („Perla Moravy“), kostelík ke cti Panny Marie, barok. přestavěn

1650 Římov, Loretánská kaple s ambity a kostelem sv. Ducha (Černá Madona)

1680 Hluboké Mašůvky, kostelík Navštívení Panny Marie s dřevěnou soškou Madony

1685 Bor u Tachova, v místě původní kaple dnes Loreta se soškou Černé Madony

1695 Chlumeck u Luže, dostavěn kostel

Panny Marie Pomocnice (Beyer, Alliprandi)

1695 Lomec, zah. stavba poutního kostela Jména P. Marie (památko UNESCO)

1720 Želiv, klášterní kostel Narození Panny Marie (barokní stavba G. Santini)

1700 Kostelní Vydří, kaple Panny Marie Karmelské s milostným obrazem

1735 Dobrá Voda u Českých Budějovic, dokončen kostel Panny Marie Bolestné

1745 Chlum u Třeboně, poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie

1755 Bílá Voda u Javorníka, přestavba kostela Navštívení Panny Marie

1755 Ruda u Rýmařova, zah. stavba kostela Panny Marie Sněžné, kaple křížové cesty

1765 Provodov, kostel P. Marie Sněžné (původně dřevěná kaple)

Stanislav Zeman

DOTAZ ČTENÁŘE

Koupila jsem si jako novinku „katolického“ nakladatelství Portál brožuru „Smrt - konečná stanice“ a zklamane jsem zjistila, že jsem doslova vyhodila 31 korun: sestřinému dítěti nemohu dát to vykládání pestrých názorů na pult a - „vyber si!“ Takže si klidně můžeš říci, že euthanasie je dobrá, reinkarnace existuje (tak se nemusíš moc namáhat s mravním životem, můžeš to dohonit příště) a nevěř na pravost Turínského plátna (toho „pátého evangelia“, jak bylo v jedné římské publikaci nazváno), protože uhlíková zkouška ukázala, že je to středověký padělek - zatím co bylo prokázáno, že zkouška byla pěkný podvod (viz Werner Bulst, Podvod s karbonovým testem Turínského rubáše, vyd. MCM Olomouc) atd. atd. Prosím Vás, můžete mi vysvětlit, jak mohou takové knihy vyjít v tzv. katolickém nakladatelství - takže lidé mají důvěru, že kupují dobrou, bezvadnou publikaci?“

M.Š.

Vaše zklamání nás nepřekvapuje, protože během jediného dne nám přišlo do našeho knihkupectví brožuru vrátit několik kněží i laiků, že to „není vhodné zařadit mezi křesťanskou literaturu, spíše do literatury New Age“, že „může posloužit k zmatení mnoha lidí“, že „všechna témata jsou zpracována velmi povrchně, naprosto schází jakákoliv odbornost a už vůbec křesťanský pohled na tematiku“ atd. Takže knihu vracíme nakladatelství jako u nás neprodejnou.

My sami názory našich zákazníků sdílíme. Na Vaši otázku Vám odpovíme soukromě, až se nám k ní vyjádří sám Portál.

- jv -

AVETOUR NA LA SALETTU

Duchovní exercicie s páterem Weigelem ve dnech 12. 5. - 18. 5. na La Salette 14x ubytování.

Cena 2700,- Kč!!!

VELKÝ MARIÁNSKÝ OKRUH

Velký poutní zájezd ve dnech 27. 5. - 10. 6. do LURD, FATIMY, GARA-BANDALU, LA SALETTY aj.

Cena 6900,- Kč!!!

Přihlášky a informace: Jiří Chválek, Družstevní 995, 518 01 Dobruška, telefon 0443-21929

V sobotu 18. února v Praze na Strahově se uskuteční

SETKÁNÍ PREMONSTRÁTSKÝCH TERCIÁŘŮ

Začátek v 10 hodin mší svatou v bazilice Nanebevzetí Panny Marie.

Důvodem setkání je společné hledání cesty k zlepšení činnosti společenství, diskuse o konkrétní práci a struktura činnosti.

Podrobné informace:

P. Maximilián Vladimír Filo OPræm (pověřen vedením terciářů)
Mírová 203, Bučovice

Tel. (0507) 912516 685 01

MAFIE VIDÍ V CÍRKVI HLAVNÍHO ODPŮRCE

Rím: Podle vládní zprávy vidí mafie v církevních činitelích zvláštní ohrožení své moci. Mnoho jihoitalských kněží a biskupů bylo ve druhém pololetí 1994 ohroženo organizovaným zločinem, jak vyplývá z nejnovější zprávy parlamentu Protimafiánského ředitelství ministerstva vnitra. Podle ní se mají Mafia (Sicilie), Camorra (Kampanie) a Udrangheta (Kalabrie) momentálně do značné míry zříci „terroristických“ útoků. Naproti tomu se budou pokoušet zastrášovat „bojovníky za spravedlnost“. Ohroženi jsou kněží, obchodníci, kteří nechtějí zaplatit za ochranu a jiní občané, kteří hlavně v místním měřítku pranýřují praktiky Mafie.

Organizovaný zločin se zjevně obává, že „bojovníci za spravedlnost“ svým příkladem povzbudí obyvatelstvo k silnějšímu odporu proti Mafii.

Z italských tiskových zpráv vyplývá, že v současnosti není zřejmé mezi různými klany a rodinami zločineckých organizací žádných větších sporů, protože počet vražd ve zkoumaném období poklesl.

Kathpress

MEXICO-RODINA-BIOETIKA

Mexico-City: Kurz na téma „rodina a bioetika“ určený pro všechny biskupy země, kterých je kolem stovky, trval pět dní. Pořádala ho Papežská rada pro rodinu ve spolupráci s biskupskou konferencí Me-

xica. Mezi přednášejícími byl kardinál López Truchillo, dále sekretář Papežské rady pro rodinu biskup Elio Sgreccia a profesor morální teologie Ignacio Carasco. Mezi projednávanými otázkami byla zařazena např. duchovní správa rodin, problémy kontroly porodnosti, morální encyklika Veritatis splendor, přirozené metody regulace porodnosti, genetické inženýrství a transplantace lidských orgánů.

TISK ČBK Praha

KARDINÁL KÖNIG VYZÝVÁ K ROZHOVORU

Vídeň: Vídeňský starý arcibiskup vyzývá, abychom nezavírali oči před válkami, terorem a přírodními katastrofami v ostatních zemích. Svět okouzlený leskem vyzdobených nákupních tříd a překypujícími výklady nám klade otázku, zda lidé ve svém spěchu vůbec ještě vnímají obrazy, dodávané sdělovacími prostředky o troskách v ulicích sousedů, strádajících válečnými konflikty.

„Nemůžeme utéci z tohoto světa a musíme se postavit ke skutečnostem,“ varoval König vzhledem k nouzi jiných. „Co kdyby zítra u nás došlo k nouzové situaci a pomoc nám selhala?“

S věděním, které dnes dostáváme ze sdělovacích prostředků, stoupá také zodpovědnost k bližnímu. Časy jsou sice „zlé“, ale záleží vždycky na lidech, aby svojí angažovaností pro bližní „prosvětlili temnotu“. A solidarita vytváří vždy „odvahu a naději“.

Kathpress

KATOLICKÁ KATEDRÁLA ZNOVU VYSVĚCENA

Minsk: Dřívější komunistickou vládou vyvlastněná katedrála v běloruském hlavním městě Minsku byla znovu vysvěcena. Arcibiskup z Minska - Mohyleva, kardinál Kazimierz Swiatek, provedl slavnostní vysvěcení v přítomnosti četných zástupců vlády, diplomatického sboru a tisíců věřících.

Už v březnu bylo rozhodnuto o navrácení katedrály běloruskou vládou arcidiecézi Minsk. Od konfiskace tehdejšími komunistickými mocipány v roce 1930 byla budova používána jako sportovní centrum. Dekretem o navrácení církvi skončil tři roky trvající spor mezi katolickým společenstvím a místními úřady.

Posvěcení katedrály minským arcibiskupem, povýšeným v listopadu na kardinála, byla věnována velká pozornost také ve státních médiích Běloruska. V republice nejsou podle slov kardinála Swiateka z Minska - Mohyleva žádné opravdové konflikty mezi státem a církví a také žádné konflikty mezi pravoslavnými a katolíky. Ale ze strany některých zástupců pravoslavné hierarchie existuje nedůvěra vůči katolické církvi, řekl kardinál Swiatek v interview s italskými katolickými novinami „Avvenire“, zveřejněném před nedávnem. Místní katolická církev ukazuje svoji dobrou vůli tím, že aktivuje jenom ty fary, které vznikly už v minulosti. Takto nemůže být katolíkům předhazováno, že chtějí „přetahovat“ křesťany z pravoslavné církve.

Kathpress

LÁSKA NEZNÁ ZRADU

Dne 2. února 1945 byl oběšen v Berlíně - Plotzensee německý jezuita P. Alfred Delp. Za ranního svítání Bůh přijal duši tohoto statečného 38 letého mučedníka za víru a svobodu. Narodil se v Mannheimu, pokřtěn byl katolicky, ale vychováván protestantsky. Na gymnáziu našel cestu k víře své Církve. V roce 1914 se rodina odstěhovala do Lampertheimu a tam jako 14letému, mohučský biskup udělil svátost biřmování. Maturoval s vynikajícím úspěchem a roku 1926 vstoupil do jezuitského řádu. Dostal doktorát filozofie r. 1931 a r. 1937 byl vysvěcen na kněze. V r. 1939 žádá o povolení studovat sociologii na univerzitě v Mnichově. Žádost zamítnuta, protože byl členem Tovaryšstva Ježíšova. Do r. 1941 spolupracuje s redakcí časopisu jezuitského řádu „*Stimmen der Zeit - Hlasy doby*“. Od

jara r. 1942 pracuje jako poradce skupiny odbojové, jako odborník v sociálních vědách. Dne 28. července 1944 po mši sv. je zatčen a obžalován z velezrady. Vězení v Berlíně - Tegelu se pro něho stává „pouští“. Je to místo krajního opuštění, ale i místem očistování a prožívání Boha. „Poušť je velkým prostorem k přemýšlení, poznání, nových objevů a rozhodnutí“. V poznámkách jeho deníku, které psal (stejně jako své meditace) většinou se spoutanýma rukama, čteme: „*Tento rok bylo v mém nitru mnoho marnivosti, sebejistoty a domýšlivosti.*“ Napadlo mě to, když mě jednou bili a přitom mi nadávali lhářů, protože neustále zjišťovali, že jsem neřekl jediné jméno, které by už neznali. Ptal jsem se Boha, proč mě nechává tak týrat. A tu jsem pochopil: „*Za mou vnitřní nečistotu a ne-*

pravdivost.“ V tavicím kotli utrpení uzrálo rozhodnutí vydat se Bohu naprosto a beze zbytku. Naplnil ho veliký pokoj a odevzdanost, na kterou kladl zakladatel jeho řádu sv. Ignác mimořádný důraz. 8. prosince 1944 ho směl navštívit řádový kněz, který měl plnou moc přijmout jeho slavné sliby: chudoby, čistoty a poslušnosti. Atmosféra soudního přelíčení 9. a 10. ledna 1945 byla plná nenávisti proti víře, církvi a řádu. O rozsudku bylo rozhodnuto už předem:

„*P. Alfred Delp oběšen za svítání 2. 2. 1945.*“

„*Chléb je důležitý, svoboda je důležitější, nejdůležitější je nezlomná věrnost a láska neznající zrady.*“

(P. A. Delp)

KOŘENY NEW AGE

Gnosticismus

Ve své knize „Překročit práh nádeje“ na závěr rozsáhlé odpovědi, týkající se buddhismu upozorňuje Jan Pavel II. na nebezpečí, jaké je spojeno s „oživením gnosticismu, který můžeme vidět v ideách a formách tzv. New Age“. Papež dále uvádí, že „gnóze provází křesťanství po celou jeho historii, ať už jako filosofický systém nebo jako náboženský nebo pseudo-náboženský polotovar, který stál vždy v kontrastu ke všemu, co bylo bytostně křesťanské, i když to explicitně neprohlášoval“.

To, co je na gnózi nejvýrazněji antikřesťanské, je její vytrvalé úsilí vyřadit Kristovu spasitelskou roli a nahradit ji samospásou. Gnóze se nezrodila z křesťanství. Napadla je zvenčí jako parazit, jehož důsledkem je synkretický nádor, který začal bujet již za dob apoštolů. Sv. Pavel varuje před prázdným a klamným filozofováním, založeným na lidských bájích, na vesmírných mocnostech, a ne na Kristu (Kol 2,8n), před odchylnými naukami a bájemi, které vedou spíše k jalovému hloubání, než k účasti víry na Božím záměru (1 Tim 3n). Předkřesťanská gnóze byla konglomerátem orientálních bájí, platonské filozofie a egyptské mytologie, z nichž byly upředeny tajuplné představy o vzniku světa a jeho rozštěpení na dobro a zlo. Základem nauky byl mýtus, že Bůh přebývá v nedostupném světle, odkud jako božské jiskry vyvěrají duchové (aeóni). Čím více se vzdalují, tím jsou nedokonalejší, až utonou v hmotném světě, který je říší zla a výplodem zlého a nejmenšího „ducha“ demiurga. Tyto nauky byly prezentovány jako mystérium, které je přístupné jen osvíceným vyvolencům. Když se začalo šířit křesťanství, stalo se pro gnostiky zajímavé tím, že vystupovalo jako ovoce zjevení. Zjevení ovšem gnostikové chápou jinak, než křesťané. Gnostická inovace spočívala v tom, že Ježíš Kristus byl zařazen mezi gnostické „duchy“. Jako takový prý působil a trpěl před očima lidí jen „zdánlivě“. Jeho pravá a skutečná nauka není to, co bylo zapsáno v Písmě a co obsahuje tradice, nýbrž to, co on sám zjevuje bezprostředně těm, kteří jsou dostatečně „oduševnělí“ (to jsou právě ti vyvolení gnostikové neboli „pneumatikové“ /pneuma = duch/). Gnostikové se vyznačovali odmítáním hmotného světa, za jehož součást pokládali rovněž takové instituce, jako je stát nebo církev. S tím souvisí rovněž odmítnutí každého řádu, svátostí a obřadů. Vědění není pro gnostika výsledkem

bádání či studia, ale plodem osvícení a intuice. Pneumatikos může dojít vrcholu vědění (sofia), a to je vědění, jak se zachránit z tohoto hmotného světa.

Na takovém „tajném vědění“, které je přístupné pouze úzkému okruhu zasvěcených (hermetika nebo také esoterika) a na výlučnosti osvícené elity pak stavějí různá uzavřená bratrstva, jako např. rozenkruciáni či svobodní zednáři. U všech takových bratrstev je vstup nového člena spojen s obřadem zasvěcení neboli iniciace. Všichni dědicové či pokračovatelé gnóze mají svůj zvláštní druh nazírání na svět a dějiny, které nestaví na faktech, ale na „osvícených“ subjektivních spekulacích. Klasickým příkladem jsou antroposofové, jejichž interpretace dějin a světa je směsí zjednodušujících výmyslů, bájí a astrologických pověr, které se vyznačují tím, že se vždy v některém bodě stýkají, a tím mají navodit dojem věrohodnosti.

V moderní době se dostává tento druh nazírání na svět i do bezprostřední blízkosti vědy. Pro novognostiky jsou vědecká fakta příliš svazuující, proto je odmítají jako totalitně znásilňující a nahrazují je domněle „nadvědeckým“ (jedině pravým) vědění. Je to paradoxní odklon od racionálního myšlení do oblasti víry, přesněji řečeno pověry, protože zde se věří nikoliv autoritě, nýbrž rozbujelé fantazii. Centrum takové novognoze ustavila v 70. letech skupina přírodovědců v americkém Princetonu. Není sporu o tom, že i vědec potřebuje intuici a fantazii, kterou aplikuje na př. při tvorbě nových hypotéz a při úsilí překročit dosavadní navykly způsob nazírání na skutečnost, ale pak se musí vrátit k neúprosné zákonitosti faktů, jejichž analýza tyto nové hypotézy, teorie a náhledy buďto potvrdí nebo vyvrátí. Jsem-li připraven i takto potvrzená fakta znovu přehodnotit, neznamena to, že by jejich platnost byla natolik relativní, že s nimi může intuice nakládat zcela libovolně.

Novodobá gnóze je do určité míry reakcí jednak na jakousi roztržitost a nedostatečnou propojenost jednotlivých speciálních vědních oborů, jednak na rozčarování, které vyvolává neúspěch dosavadních utopií na obnovu světa. Gnostikové ovšem aspirují na nejvyšší typ paradigmatu, který by jim umožnil pochopit svět vcelku a všech souvislostech tak, jak je znám jediné Bohu. Tuto „Boží moudrost“ (teosofia) chtějí získat bezprostředním osvícením a nazíráním. Odmítají přitom všechny velké instituce jako „bezduché“ a upírají pozornost k síti malých skupin „oduševnělých

jednotlivců“. Kámen úrazu je v tom, že při tom přehlížejí také lidskou omezenost, slabost a pomíjivost a vytvářejí tak novou utopii, které je ve své podstatě protilidská a stejně nebezpečná, jak se to ukázalo u utopie komunismu či fašismu. Je to elitářská koncepce, kterou je nutno v jejím konečném důsledku zařadit do stejné kategorie jako obě předchozí utopie.

Staří gnostikové stavěli proti sobě Boha a svět jako dvě nesmiřitelné skutečnosti. Svět byl pro ně „odpadovým produktem“, který je nejvíce vzdálen od Boha, středu všeho bytí, neboť jej stvořil zlý, hloupý a nevědomý Demiurg. Svět pak byl pro ně pod vládou zlých duchů. Novognoze tento dualismus mezi duchem a hmotou, dobrem a zlem, Bohem a světem překonává zavedením monismu. Svět již není tím *druhým a zlým, co stojí proti Bohu*, protože je zde člověk a jeho duše s nesmrtelnou Boží jiskrou, „Duchem“, který jej ztotožňuje s Bohem. Tato „duše“, tento „pravý člověk“ upadl při stvoření do hmoty a musí být odtud vysvobozen tím, že dojde k „sebepoznání“ (gnósis).

Tato souhra dualismu a monismu má údajně svůj výraz v dějinném vývoji, kde proti sobě stojí „Stará doba“ a „Nový věk“ (New Age). Proti ďábelskému paradigmatu „staré doby“ minulých 2000 let stojí nové osvícenství Nového věku, v němž se uplatní „samoorganizující energie božského transcendentálního sebevědomí“, které nastolí nový monismus univerzálního zduchovnění.

Hovořit o neognózi znamená tedy v podstatě totéž jako hovořit o New Age. „Oduševněnými“ se zde rozumějí ti, kteří se dopracovali nového „rozšířeného vědomí“ a zakusili tak své spojení s „kosmickými duchovními energiemi“. V této pseudomystické zkušenosti má jedinec rozšířit vědomí své identity se vším, co existuje, zbožštit sám sebe, a tak si sám zajistit spásu. Takové pojetí zcela odmítá a vylučuje to pojetí spásy, které je obsahem víry a které spočívá v úplné důvěře v Boží slovo, které nám Bůh zjevuje ve své lásce a věmosti. Spása přece nespočívá v pronikajícím pochopení Božích tajemství, čehož omezený člověk nemůže být nikdy schopen, nýbrž v přijetí Boží milosti a pravdy, ve vztahu lásky mezi Bohem a člověkem. Nesmrtelnost lidské duše nespočívá v kvalitativním ztotožnění s Bohem, nýbrž ve vztahu lásky mezi Tvůrcem a tvorem. Gnóze je ve skutečnosti permanentní variací na nabídku, o které čteme v 3. kap. 1. knihy Mojžíšovy: „*Budete jako Bůh znát dobré i zlé*“ (Gen 3,5).

(Pokračování v příštím čísle)

Laskavost nezná posudků, které zraňují, a žertů, které urážejí, nezná výsměchu.

Projevuje se v přívětivých slovech, která dovedou pochválit vhodně a bez pochlebování. Dovede najít pro hovor vhodný námět, který povznese a posílí.

Zjemňuje tak palčivost i těch nejchoulostivějších událostí, jež by jinak jenom zraňovaly. Touto laskavostí slova získával Kristus Pán zástupy a Jeho učedníci tak shromáždili národy.

Sledujeme každodenní život člověka, jehož všechny city jsou napájeny dobrotivým a laskavým srdcem.

Přijímá od jiných služby i tehdy, když jich nepotřebuje, aby dopřál jiným radosti z toho, že mu mohou prospět.

Poslouchá trpělivě slova těch, kteří trpí, a nehněvá se nad nářkem, který už stokrát slyšel.

Kolik srdcí si u něho ulehčilo ve své bolesti tím, že mu pověděla o svých zklamáních.

Přijímá od jiných služby i tehdy, když jich nepotřebuje, aby dopřál jiným radosti z toho, že mu mohou prospět.

Nehledá sebe a svého potěšení.

Nemyslí na sebe, jeho zájmy patří jiným.

Jde-li o to, odstranit zármutek nebo způsobit radost, pozbývá pro něho vše ceny, ať jsou to peníze, čas nebo on sám.

Jakmile se v jeho srdci spojí laskavost s dobročinností, je schopen každého vznešeného nadšení a usilování.

Tak se projevuje laskavost v duši, z níž vychází.

Duši, již zasahuje svým blahodárným vlivem, přináší mír, radost a sílu.

Z tohoto vnitřního klidu se rodí radost.

Laskavost přináší do duše štěstí, které vyjasňuje dny člověka.

Úsměv laskavého člověka je jako paprsek světla, které rozptyluje zatažené stíny nezdravých koutů a zanášá tam dech života.

Takový skutek zahání ze sklíčeného srdce smutek, který tlumí jeho svěží tep.

Radost, jež se rozhostí v srdci ubožákově, má zušlechťující vliv, neboť zasahuje samotnou vůli a svlažuje nejvnitřnější hloubky duše. Člověk je ctnostný jenom potud, pokud se cítí šťastným.

Není schopen vznešenějšího úsilí, leč ve chvílích štěstí.

A tak touto cestou přivádí naše laskavost duše bližních k tomu, aby se staly lepšími.

S vážností jim vracíme důvěru a radostí, kterou jsme jim způsobili, prohlubujeme zdroje jejich síly, probouzíme je k novému životu.

Laskavost není největším a posledním darem, hloubky může srdce dát.

V jeho hloubkách je ukryto něco mnohem většího.

Je to láska.

Avšak láska je cit, který se nedá vynutit, ani zevně, ani zevnitř.

Srdce nesnese, aby bylo znásilňováno.

Čím více je k něčemu donucováno, tím více se vzdaluje.

Je-li tedy na jedné straně dobrota pro člověka příkazem a vymyká-li se na druhé straně láska každému násilnému donucování, je nutno rozlišovat mezi dobrotou a láskou a tvrdit, že dobrota je možná bez lásky, že je možné být soucitný, obětavý a laskavý, aniž sídlí v našem srdci onen vznešený cit, který jmenujeme láskou.

Naplnění všech povinností, které nám ukládá cit milosrdné lidskosti, to je nepochybná známka dobroty.

Ale projevem dokonalé dobroty je teprve láska.

Nesmíme však zase mysliti, že rozdíl mezi dobrotou a láskou je příliš velký.

Jakmile člověk miluje, je dobrý, kam směřuje srdce, tam tihne celá bytost.

Utrpení toho, jehož milujeme, nás dojmá, jeho nouze nás nutí k darům, vážíme si ho, zahrnujeme ho laskavostí a pozorností.

Na druhé straně zase vede dobrota k lásce. Jej první projev, soucit, má v sobě alespoň zrníčko lásky.

Štědrost a obětavost, k níž vede soucit, poslouchá rovněž jejího hlasu. Obětavost nachází v lásce své dovršení, potěšení, svou odměnu.

Pro obětavého člověka je něčím krásným získati si lásku jiných.

Ale je pro něho mnohem krásnější milovati jiné.

Setkáme-li se snad s dobrodinci, kteří nemilují ty, jež podporují, je to jen proto, že byli více sobečtí než dobrí. Dávali ze svých peněz, avšak nedali ničeho ze svého srdce.

Kdyby jejich kroky byla řídila a sílila jen a jen dobrota jejich srdce, byla by je přivedla k lásce.

Tuto dobrotu srdce, projevující se láskou, oslavuje Písmo svaté, když praví: „Kdo našel přítele, našel po-

klad.“

Po ní volá ubožák, jenž je zároveň hlubokým myslitelem, když žádá: „Nechci almužnu, chci přítele.“

Také východní přísloví má jistě pravdu, když radí, abychom nenechali zarůst trávou cesty přátelství.

Přátelství oživuje prázdnotu opuštěných duší, rozptyluje smutek sklíčených, hojí rány trpících.

To je jeho cena.

Běda člověku, který se od jiných odlučuje, vždyť není dobře býti člověku samotnému.

To jsou slova Boží, o jejichž pravdivosti se denně můžeme přesvědčiti.

Osamělý člověk pomalu odumírá.

Jeho činnost, ničím neprobuzená, je jakoby bez života, bez ovoce.

Každé jeho úsilí, je-li vůbec jakého schopen, záhy umdlévá a hasne.

Člověk žijící o samotě je pln bázně a úzkosti. Samotář se snadno stává obětí své fantazie.

Sebenepatrnější zážitek nějaké nepřijemnosti se mu stává trýzní.

Jsou ovšem úrodné kraje samoty a mlčení, v nichž duch buduje velkolepá díla, v nichž vůle čerpá sílu z pokorné a tiché modlitby, v nichž duše znavená překotnými událostmi nachází osvěžující odpočinek.

Je pravda, že člověk, který si nedovede najít chvílky samoty, je záhy znaven životem. My zde však mluvíme o samotě jiné, ta přináší zhoubu a osamotňuje srdce člověka.

Můžeme žít daleko od lidí, aniž jsme se stali osamělými.

A můžeme žít uprostřed rušného života, a přece cítit ve svém srdci palčivost samoty.

Osamělost srdce je bolestné tajemství, jehož záhadu neodhalí vždy ani ten, kdo jím trpí.

Jeho pocit není u všech vždy stejně naléhavý. Je však tím palčivější, čím větší dokonalosti duše dosáhla.

Uzdravení z tohoto vnitřního neduhu je zpravidla nad síly samotného člověka.

Pouze silná víra náboženská dovede u silných duší zaplnit prázdnotu mrzoutského srdce tím, že do něho vnáší Boha.

Protože však mnoho duší propadá ve víře vlažnosti a vzdaluje se Bohu, přichází k nim Bůh, aby jim pomohl jinou cestou.

Posílá jim čistá a šlechetná přátelství.

Z myšlenek J. Guiberta

Přečetli jsme:

VĚŘME JEN TOMU, CO SNÍME A VYPIJEME

Esej Václava Bělohradského zveřejněný v Lt N č. 51-52/1994 mě nenechává klidným, a tak se předem omlouvám za vzrušenější tón...

Zkusme si na chvíli představit, jak bude vypadat nová nová občanská společnost a demokracie jako *společensství, v němž lidé jsou formováni představitostí, puštěnou ze řetězu duchem literatury (...)* Příběh postmoderní demokracie je třeba vyprávět jako **boj** mezi *společenstvím stmelným evidencí prvních principů a společenstvím stmelným demokratickou představitostí* (V. Bělohradský).

Člověk, jako míra všech věcí, svobodná diskuse, odpovědnost sobě samým, morální relativismus. To vše už tady bylo. A výsledkem je bilance tohoto století: stamiliony mrtvých a umučených, holocaust, gulagy ... Nač se starat o staré a nemocné, odhlasujeme si svobodně euthanasii. Masové vraždění nenarozených dětí jsme si už odhlasovali. Co je pravda? No přeče to, co si odhlasujeme! Sebevražedná spirála lidstva už je roztočena. Sestup je neodvratný. Degenerované zákony umožňují vysílání degenerovaných seriálů v televizi N., které produkují degenerované lidi. Degenerovaný lid, protože je suverénem, vládne, tudíž volí degenerované poslance a politiky (kteří třeba v opilosti beztrestně ničí cizí majetek a zdraví), degenerovaní politici vyrábějí degenerované zákony, degenerované zákony umožňují další degeneraci...

Před staletím vyhlásil Nietzsche, že Bůh je mrtev. Vy, pane Bělohradský, to dnes už **jen opakujete**. **Není-li ale Boha, vše je dovoleno**. **Není žádný začátek nové demokracie, nové občanské společnosti**. Místo toho, nastává její konec a my jsme jeho svědky.

Vládnu takoví lidé, jaké si suverén lid svobodně volí. Lidé, kteří věří jen tomu, co snědí a vypijí. Zrovna takoví, jako ti, kteří jim vládu světili. Vládnu lidé, kteří neumějí ovládat sami sebe. Nejvyšší představitel jedné velmoci má rád peníze a holky, nejvyšší představitel jiné zase chlastá. Jak může vládnout někdo jiným, když není schopen vládnout sám sobě? Proč by ale novodobí vládcové byli mravní a odpovědní? Ve jménu čeho a komu? Bůh je mrtev. K čemu jsou první principy? K čemu transcendentno? Člověk je ubohým shlukem buněk, které spolu kooperují a existují jen pouhou náhodou.

A tak brzy přijde doba, kdy si nebudeme jisti ani svými životy, ani svými majetky. Život se stane nesnesitelným a suverén lid povolá na trůn vládu silné ruky. Všechno už tady bylo. Pýcha, která byla příčinou pádu andělů. Budeme jako Bůh. Nechceme

mravnost ani odpovědnost. Tvrdá je řeč Desatera, která si žádá ctít otce i matku, nezabíjet a nekrást. Odhlasujeme si jiné, lepší, nové zákony, „puštěné ze řetězu“ ...

Brzy přijde doba, kdy se pány světa stanou dealeri drog (těch pro tělo i pro duši) ...

Kde je svoboda myšlení a konání lidí, kteří neslyšeli v životě nic jiného než vysílání televize N., či nečetli nic jiného než deník B.?

Kde je svoboda novinářů, kteří jsou placeni podle výše nákladu svého listu? ...

K čemu je dealerům drog (i těch pro duši ...), časopisu B. a televizi N. láska k bližnímu, svědomí, příkázání nezabíješ, nepromluvíš křivého svědectví? Na tom se nedá vydělat!

Zastupitelská demokracie i občanská společnost jsou u konce s dechem. Vymírají totiž ti, kdo ji tvořili. Mravnost a odpovědnost je pro smích. Vládne suverén lid, mínění většiny se stává pravdou. Mravnost a transcendent - k čertu s tou veteší. **Věříme jen tomu, co sníme a vypijeme.**

Proč by, ptám se, měl posluchač kanálu N. či čtenář deníku B. milovat svého bližního? Vždyť to nedělá ani jeho svobodně volený poslanec parlamentu. Jakým právem to žádat od lidu, jenž je suverénem?

Když někdo řídí auto, může zabít nejen sebe, ale i ty druhé. Právem se po něm žádá kvalifikace. Na **vládnutí**, činnost statisíkrát odpovědnější, stačí dovršit 18 let a, řečeno slušně, mít ten správný otvor na správném místě těla.

Že to dosud fungovalo, bylo možné jen proto, že žili a vládli lidé s mravností minulých staletí. Mimo jiné i příslušníci onoho hloupého a zbedněného kmene křesťanů, kteří se snažili věřit a konat víc, než co sežrali a vypili. Přál bych Vám, pane Bělohradský, abyste se dožil světa, který pomáháte znovu utvářet. Světa mravního relativismu, který podal dostatek důkazů o tom, jaké ničivé účinky pro lidstvo má. Nebo snad holocaust, gulagy, Sarajevo a stamiliony mrtvých nestačily? Přejete si poznat tu chvíli, kdy Vás místo pomoci na ulici lidé jednoduše překročí? Máte peníze? Tak Vás ošetříme. Nemáte? To ale máte smůlu.

Lidský život - pojem relativní. Morálka, odpovědnost, láska k bližnímu - pojmy relativní. Vytvořme nový svět. Nejlepší ústavu, kterou budou **všichni rádi a dobrovolně dodržovat**, založíme na principu: Carpe diem, post mortis nulla voluptas! (*Užij dne, po smrti žádná rozkoš. Pozn. red. Světla*) ...

Nějak jste v dějinách přehlédli, pane Bělohradský, že jediný účinný

prostředek, jak lidi „udržet (zčásti) na řetězu“, byla a je společenská smlouva, kterou se lidé vzdali možnosti sami trestat křivdy jim učiněné a ustanovili zákony a soudy. Společenská smlouva však sama nestačí. Musí tu být prostředek, jak dodržování zákona zaručit, a to je síla. Proč máme Husajna a Karadžiče? Vždyť Charta spojených národů je přeče tak krásný ideál. Radost jej dodržovat! Zákon je však teprve tehdy zákonem, lze-li jej vynutit.

Nějak jste v dějinách přehlédli, pane Bělohradský, že *člověk je jako propast* (A. Augustinus). *Nestálý, nevďěčný, buď něco předstírající, nebo něco zatající, bojící se nebezpečí a nezřízeně prahnoucí po zisku* (N. Machiavelli). Od takového člověka čekáte dobrovolné dodržování zákonů?

Nějak jste v dějinách přehlédli, pane Bělohradský, že všechny snahy opustit **hodnotový konzervatismus** vedly jen k holocaustům a gulagům, k milionům zavražděných a umučených.

Všechno, i to, co navrhujete, už tady bylo. Nový člověk, vycházející z Vámi navrhované svobodné diskuse, se již stal na této planetě převládajícím druhem. A spolehlivě tuto planetu zničí. Ve jménu čeho si mají lidé to či ono odřící? Proč myslet na příští generace, na bližního? Charita, láska, co je to za veteš? Máme svobodnou diskusi posluchačů televize N. a čtenářů deníku B. A Vaše návrhy, pane Bělohradský: Carpe diem, post mortem nulla voluptas.

Lidé, které pomáháte vychovávat, Vás na ulici, až budete potřebovat pomoc, překročí. Nanejvýš budou nad Vámi svobodně diskutovat, protože jednat v duchu „prvotních principů“ už zapoměli. ...

Až budou vládnout ti, které pomáháte vychovávat, nebude již lidstvu třeba filozofů. Ani dobrých, ani špatných. Důležitější bude umět zacházet v lepším případě s bouchačkou, v horším případě s motykou. Po postmoderní společnosti zákonitě přijde společnost prvobytně pospolná. A to bude úspěch, protože už také nemusí přijít společnost žádná. ... Džina, kterého vypustil z láhve Nietzsche, už nikdo nedostane zpět. Hlasy volající na poušti jsou příliš slabé. Deník B. je netiskne, televize N. je nevysílá. ... Zpropadeně, nedá se na tom nic vydělat.

Škoda, byla to tak krásná planeta.

Ing. Pavel Jajtner,
velvyslanec ČR v Rakousku
v Literárních novinách č. 1/95 (kráceno)

„Kup si meč!“ (Lk 22,36)

Ve věci odvádění desátku na vydržování duchovní správy došlo v Holešově k těžkému sporu s protestantským pánem Václavem Bítovským z Bítova na Bystřici pod Hostýnem. Tomu náležely některé statky v obvodu holešovské famosti a on svým poddaným zakázal desátek do Holešova odvádět. Ve sporu podporoval Sarkandra pan Ladislav Popel z Lobkovic, jenž byl zemským hejtmanem moravským. Ale ani tak nevíme přesně, jak spor dopadl. Víme jen, že Jan Sarkander si svou vytrvalostí a důsledností přivodil nepřátelství okolní šlechty.

Katolíci si však svého faráře velice vážili. Pověst o jeho příkladném a horlivém kněžském životě se šířila. Záhy se jednalo o to, aby se stal děkanem v Kroměříži. K tomu však nedošlo.

Z doby Sarkandrova působení v Holešově je dochován dopis (ze 4. dubna 1619) bratru Mikuláši do Molsheimu u Strasburku, kde se po své rehabilitaci stal Mikuláš kanovníkem. Jan píše svému bratru, že katolické náboženství je na Moravě ve velkém nebezpečí, neboť někteří nepřátelé se spojili se sousedními povstalci. Že neví, co se bude dít dále a že už více vy-

pravovat nebude.

Co se tehdy u nás dělo? Připomeneme jen hlavní události, o kterých Jan Sarkander jistě věděl a které ovlivňovaly jeho myšlenky i jednání a které i nám umožňují Jana Sarkandra pochopit.

Když na jaře 1617 císař Matyáš onemocněl, stal se českým králem jeho bratranec Ferdinand II. Ten byl horlivým katolíkem a nelibě nesl vzrůst moci protestantských stavů. Tuto svou nelibost dával protestantům také najevo. V květnu 1618 dochází ke zjevné roztržce mezi králem a českými stavy. Z pražského hradu byli oknem vyhozeni císařští místodržící (katolíci Martinic a Slavata a písař Fabricius). Zadržovaná nevole vybuchla. Katolické menšiny nastaly zlé časy. Pražský arcibiskup Lohelius uprchl ze země. Jezuité byli vypovězeni na věčné časy. Kaple mariánské družiny v Praze proměněna ve stáj. Nejsvětější svátost tupena.

Morava, zprvu od povstání zdržovaná Českým bratrem pánem Karlem Starším ze Žerotína, se za rok k povstání připojila též. To už byl císař Matyáš mrtev a Ferdinandův pokus o smír ztroskotal.

Karel ze Žerotína i kardinál Dietrichštejn byli drženi v domácím vězení,

zemský hejtman Ladislav Popel z Lobkovic sesazen a střežen v Bmě. Jezuité vypovězeni i z Moravy na věčné časy. Církevní pozemky zabaveny a všem katolíkům pohroženo zabavením majetku, nepřidají-li se do měsíce k povstání, Ferdinand II. prohlášen za zbavena trůnu.

Za českého krále korunován 4. listopadu 1619 Bedřich (Friedrich) Falcký. Ferdinand II. měl oporu jen u zahraničních přátel, zvláště u Filipa III. španělského a u Zikmunda III. polského, jenž měl za manželku Ferdinandovu sestru Konstancii.

Obrazně řečeno: nad českými zeměmi bylo nebe zatažené. Spělo to k bitvě na Bílé hoře. A mraky se stahovaly i nad hlavou holešovského faráře Jana Sarkandra.

Bezděky nám připadá na mysl výstražná Pána Ježíše, kterou pronesl apoštolům při poslední večeři: „Když jsem vás vyvolal bez měšce, mošny a obuvi, měli jste v něčem nedostatek?“ Oni mu odpověděli: „Neměli.“ Řekl jim: „Nyní však, kdo má měšec, vezmi jej, a stejně tak i mošnu; kdo nemá, prodej plášť a kup si meč. Pravím vám, že se na mně musí naplnit to, co je psáno: byl započten mezi zločince“ (Lk 22,35-37).

Mons. Erich Pepřík

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon a fax 068/52 228 03. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: Agentúra Lux, Distribúcia tlače, Zvonová 21, 969 01 Banská Štiavnica; podávanie novinových zásielok povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3228-OPP zo dňa 27. 12. 1994.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.